

Dagtilbudsrapport

Marts 2019

Rebild
KOMMUNE

Indholdsfortegnelse

Forord.....	2
Dagtilbud i Rebild Kommune 2017-2018	4
Ny dagtilbudslov 2018.....	4
Perspektiver på det gode børneliv og kontraktmål.....	5
Ny sammenhængende Børne- og Ungepolitik	5
Kontraktmål.....	6
Særlige kommunale indsatser	6
Organisatorisk kvalitet	8
Fordelingen af børn på dagtilbud.....	9
Private dagtilbud	10
Økonomi.....	10
Tildelingsmodel	11
Takster og tilskud	11
Normering	12
Pædagog-andel	13
Sygefravær	13
Fysiske rammer.....	13
Frokostordning	14
Resultatmæssig kvalitet	15
Sproglig udvikling	15
Sprogvurderinger.....	15
Sproglig resultater for daginstitutionerne	15
Skoleudsættelse	17
Faglig kvalitet	19
Børnehuset Aavangen	19
Tumlehøj.....	22
Øster Hornum Børneunivers.....	25
Børnehusene Støvring Syd.....	27
Daginstitutionerne i Haverslev/Ravnkilde.....	30
Børnehusene i Skørping.....	32
Kilden	35
Børnehaverne Regnbuen og Græshoppen	37
Børnehusene Støvring Nord	40
Rebild Kommunes Dagpleje	44
Kildehenvisninger.....	46
Bilag: Team Tilsyn og Udviklings vurdering af kvaliteten i dagtilbuddene	47

Forord

Målgruppe og formål

Dagtilbudsrapporten henvender sig til dagtilbud, forvaltning, kommunalbestyrelse og andre med interesse for den kvalitetsmæssige udvikling af dagtilbud i Rebild Kommune.

Det er et lovgivningsmæssigt krav, at udviklingen på dagtilbudsområdet skal drøftes politisk mindst hvert andet år. Dette skal ske med udgangspunkt i, hvordan kommunens rammer for dagtilbud og eventuelle prioriterede indsatser for området bidrager til, at dagtilbuddene kan opfylde kravene i dagtilbudslovens afsnit II. Dagtilbudslovens afsnit II vedrører: "Formål, pædagogisk læreplan, sprogvurdering m.v.", "Etablering og drift af dagtilbud", "Optagelse, pasningsgaranti, plads i anden kommune og opsigelse" og "Tilskud til dagtilbud og forældrenes egenbetaling". Temaerne bliver løbende berørt gennem rapporten.

I Rebild Kommune er det politisk vedtaget, at der hvert andet år skal udformes en dagtilbudsrapport – på linje med kvalitetsrapporten for skoleområdet. Dagtilbudsrapporten fungerer som fundament for ovennævnte politiske drøftelse.

Hvad er kvalitet i dagtilbud?

Både forskning i kvalitet og kvalitetsbegrebet er nye fokuspunkter i relation til dagtilbud. Denne rapports vurdering af kvalitet og kvalitetsbegreb tager afsæt i Danmarks Evalueringsinstitut (EVA)s anbefaling herfor. De anbefaler – på baggrund af forskningsopsamling – at kvalitet afdækkes gennem tre elementer af kvalitet. EVA opererer med begreberne strukturel kvalitet, proces-kvalitet og resultat-kvalitet. Disse tre elementer benævnes i nærværende rapport som organisatorisk kvalitet, faglig kvalitet og endelig resultatmæssig kvalitet. Indholdsmæssigt dækker de over de samme elementer af kvalitet – tilpasset de lokale forhold og muligheder. Med baggrund i forskningsmæssigt evidens er det disse tre parametre, der tilsammen er afgørende for god kvalitet i dagtilbud (Danmarks Evalueringsinstitut, 2017).

Bidragydere

Rapportens rammer er politisk vedtaget i december 2018. Rapporten er blandt andet dannet på baggrund af læringsdistriktssamtaler mellem forvaltning og dagtilbud, ligesom dagtilbuddene har bidraget med beskrivelser af den faglige kvalitet i netop deres dagtilbud. Bestyrelserne i de respektive distrikter har endvidere bidraget med brugernes perspektiv på kvaliteten i dagtilbud i Rebild Kommune. Derudover er der hentet data fra Danmarks Statistik, Økonomi- og Indenrigsministeriets nøgletal og endelig Rebild Kommunes centrale økonomisystem. Billederne i rapporten er fra Børnehaverne i Rebild Syd og Den kommunale dagpleje.

Opsummering af dagtilbudsrapportens resultater

Overordnet tegner dagtilbudsrapporten et billede af dagtilbud præget af høj faglig kvalitet, generelt gode rammer og tilfredse forældre med børn i travlhed.

Dagtilbuddene i Rebild Kommune står aktuelt midt i en forandringsproces, med en ny dagtilbudslov, nye læreplaner, tiltag og love samt nye kommunalpolitiske målsætninger. Rebild Kommune oplever samtidig tilflytning, og det bringer også flere børn til kommunen – særligt til Støvring. Der bygges til, renoveres og bygges nyt i hele kommunen, hvilket sikrer gode fysiske rammer for kommunens børn. 80% af børnene i

kommunen passes i kommunale dagtilbud. Rebild kommune har landets anden laveste ressourcetildeling til dagtilbud, men de dygtige medarbejdere formår at skabe høj kvalitet i hverdagen for midlerne. Den høje faglige kvalitet kan blandt andet tilskrives en høj pædagog-andel i institutionerne, som ligger ca. 10 % over landsgennemsnittet.

Normeringerne ligger tæt på landsgennemsnittet. 0-2 års området har en lidt lavere normering end landsgennemsnittet, mens børnehaveområdet har en tilsvarende/en smule højere normering. I perioden 2017-2018 er sygefraværet steget med 0,6 %. Det kan i nogle distrikter mærkes og det fremhæves af forældre i flere distrikter, at der opleves et større behov for mere personale og tid/ressourcer.

Sprogligt klarer børnene sig godt og opnår en score, der er i overensstemmelse med deres alder og køn. Skoleparatheden har været faldende i den målte periode og er gået fra at ligge under landsgennemsnittet til i dag at ligge over. Det forventes dog med nyere data, at tendensen vil vende, så Rebild Kommune igen vil få færre skoleudsættelser end landsgennemsnittet i 2019/2020 og frem.

Gennemgående præsenteres man for spændende, pædagogiske aktiviteter rundt om i distrikterne, hvor alt fra større projekter som; Vinter-OL, Midgårdsfest og livets cyklus - til det nære relationsarbejde og hverdagssituationer - udtænkes, planlægges, praktiseres og selvevalueres med høj pædagog-faglig kvalitet.

Center Børn og Unge, marts 2019

Dagtilbud i Rebild Kommune 2017-2018

Ny dagtilbudslov 2018

Rebild Kommunes dagtilbud har fra sommeren 2018 og frem været optaget af at realisere den nye dagtilbudslov, som blev vedtaget i maj 2018. Den nye dagtilbudslov udspringer af dagtilbudsaftalen *Stærke dagtilbud – alle skal med i fællesskabet* fra 2017 og er vedtaget med henblik på at styrke kvaliteten i dagtilbud.

Lovændringen omfatter mange nye elementer – store som små. Den nye dagtilbudslov repræsenterer først og fremmest en ændring af formålsbestemmelsen for dagtilbud i tillæg til en ny lovgivningsmæssig ramme for arbejdet med den pædagogiske læreplan i dagtilbud. Den nye formålsbestemmelse lyder således:

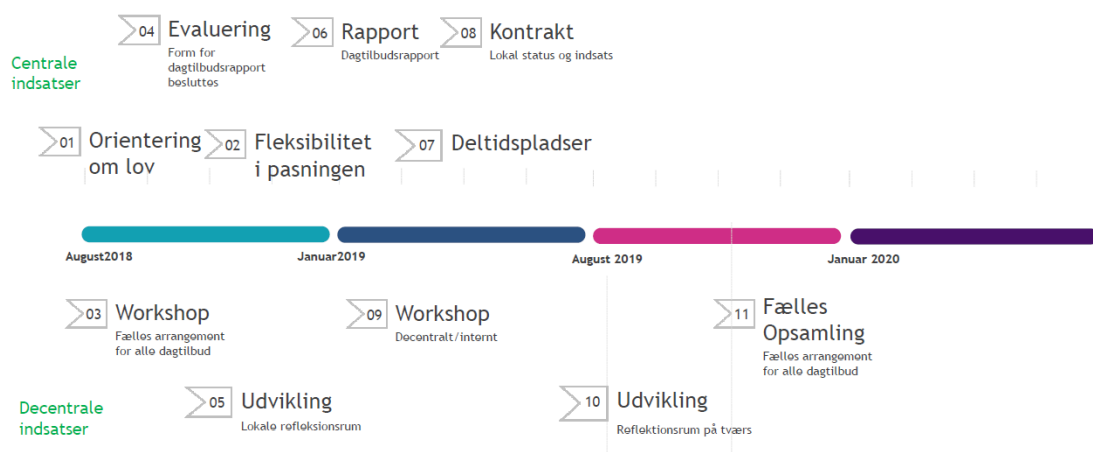
"Dagtilbud skal fremme børns trivsel, læring, udvikling og dannelse gennem trygge og pædagogiske læringsmiljøer, hvor legen er grundlæggende, og hvor der tages udgangspunkt i et børneperspektiv." (Dagtilbudslovens § 7).

Lovændringen medfører derudover en række tilpasninger og tilføjelser til den nuværende lovgivning. Det vedrører overordnet krav til private pasningsordninger og øget fleksibilitet og valgfrihed til forældre.

Det gælder som noget helt særligt for arbejdet med Den styrkede pædagogiske læreplan, at dagtilbud har en toårig periode til at omstille praksis og implementere det. Alle de andre tiltag er godkendt og implementeret på nuværende tidspunkt i Rebild Kommune.

I forhold til at implementere den nye dagtilbudslov er der i Center Børn og Unge nedsat en arbejdsgruppe. Denne gruppe har designet en implementeringsplan og arbejder løbende med at planlægge og koordinere implementeringsprocessen. Procesplanen for implementeringen kan ses af nedenstående figur.

Procesplan for implementering af den nye dagtilbudslov

Ovenover tidslinjen på figuren ses de centrale indsatser, som vedrører lovimplementering, dagtilbudsrapport og kontrakt. Det vedrører blandt andet styrket forældreindflydelse gennem øget kompetencer til forældrebestyrelsen, deltidspladser til forældre på barsel, krav til private pasningsordninger, kombinationstilbud og tildeling af pladser i dagtilbud efter anciennitet for opskrivning.

Nedenunder tidslinjen figurerer de indsatser, der understøtter den løbende implementering af den styrkede pædagogiske læreplan. Både ledere og personale bliver opkvalificeret gennem større workshops og oplæg samt decentrale refleksionsrum på tværs i kommunen.

Perspektiver på det gode børneliv og kontraktmål

I 2017-18 har dagtilbuddene arbejdet ud fra den fælles skole-dagtilbudspolitik vedtaget i 2014 - "Perspektiver på det gode børneliv". Formålet med den fælles politik har været, at bidrage til et styrket fokus på det enkelte barn, sikre helhed, samt understøtte virkeliggørelsen af nedenstående vision.

Visionen for det gode børneliv i Rebild Kommune er

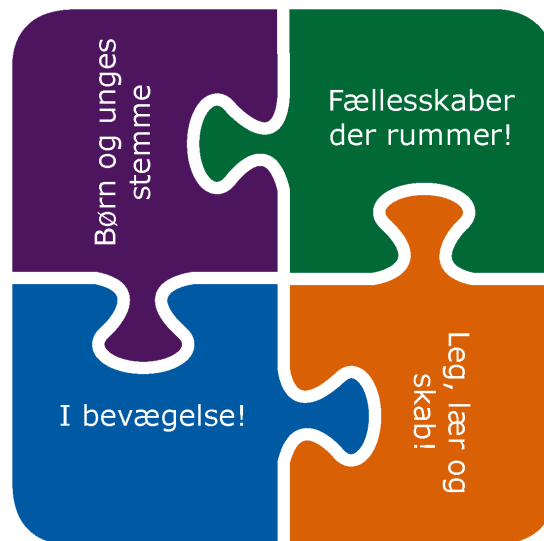
- ✓ **At alle børn udvikler sig og bliver så dygtige som de kan**
- ✓ **At alle børn trives**
- ✓ **At alle børn inkluderes**

Som det bærende i arbejdet omkring de 0-16 årige tages der udgangspunkt i dogmerne: Motivation, Mening, Helhed og Læring. Børnene skal opleve helhed og sammenhæng i deres liv. Udgangspunktet er, at det er indholdet, der skal styre strukturen og ikke omvendt. Derfor skal skoler og dagtilbud tænke i helheder, der går på tværs af organisatoriske strukturer, på tværs af faglige kompetencer og i et integreret samarbejde med forældre og eksterne samarbejdspartnere. Alle aktiviteter skal være drevet af motivation og engagement. Udgangspunktet er, at alle børn har lyst til at lære. De tilgange og perspektiver, der skaber motivationen for læring er forskellig fra barn til barn. Derfor skal mulighederne for fleksible tilgange til læring og udvikling styrkes. Alle aktiviteter skal give mening for børnene, der skal have gode muligheder for leg og fordybelse. Der skal være læring og udvikling i alle aktiviteter samt et generelt fokus på almen dannelse.

Ny sammenhængende Børne- og Ungepolitik

I november 2018 blev en ny fælles Børne- og Ungepolitik vedtaget af Rebild Kommunes byråd. Politikken sætter en ny fælles retning for arbejdet med børn og unge – herunder det arbejde, der hver dag sker i kommunens skoler og dagtilbud.

Understøttet af en række underliggende strategier vil politikken således fremadrettet danne rammen om dagtilbuddenes virke – dette ud fra følgende fire fokusområder: "Børn og unges stemme", "Fællesskaber der rummer", "Leg, lær og skab!" og "I bevægelse". Fokusområderne er alle brikker i puslespillet, som bidrager til at skabe det gode liv for børn og unge (se øverst næste side)

Kontraktmål

Foruden de rammer som udstikkes af ovenstående politikker, er der i Rebild Kommune desuden en række kontraktmål, som skolerne skal leve op til.

I den forgange kontraktperiode (2017-2018) er der arbejdet med temaerne:

- *Læring og inklusion* - både omkring læringsmål, systematisk resultatopfølgning og indsats for drenge
- *Projekt Fælles Indsats*
- *Samarbejde* - bl.a. med dagplejen, eksterne samarbejdspartnere samt om børns sprogudvikling og sunde læringsmiljøer
- *Institutionernes egne temaer og mål*

I marts 2019 er en ny centerkontrakt for Center Børn og Unge i Rebild Kommune under politisk behandling. Kontrakten, der løber fra 2019-2020, erstatter de hidtidige decentrale kontrakter. Med udgangspunkt i ovennævnte nye børne- og ungepolitik vil kontrakten fungere som handleplan for implementeringen af politikken.

Særlige kommunale indsatser

- **Fælles indsats:** Fælles Indsats er et udviklingsprojekt, der skal skabe et fælles mindset, nogle rammer og en metodisk og en organisatorisk tilgang på børne- og ungeområdet, som understøtter det tværfaglige samarbejde og den tidlige indsats til gavn for børn og forældre. For perioden 20. november 2017 til 8. februar 2019 har der været afholdt 181 møder i regi af Fælles indsats. I maj 2017 blev der foretaget en midtvejsevaluering. Der var af styregruppen for projektet vedtaget tre succeskriterier, som ifølge evalueringen i høj grad blev indfriet med projektet. Disse vedrørte:
 - o *"Det er hurtigt at få fat i de relevante samarbejdspartnere- jeg ved hvem der sidder med hvad, og det er meget nemmere at navigere. Man kan mærke at vi føler et fælles ansvar"*

- o *"Det er mit klare indtryk at familierne oplever et flow – en "sammenhæng i systemet". At de føler sig hørt og set".*
- o *"Man kan tydeligt mærke, at vi arbejder på en anden måde – vi gør hinanden bedre, taler hinanden op. Vi snakker om VI i stedet for DEM og OS".*

I 2018 blev Fælles Indsats introduceret på skoleområdet, og i 2019 foretages der en opfølgning på de opmærksomhedspunkter, der var i midtvejsevalueringen i 2017 på dagtilbudsområdet.

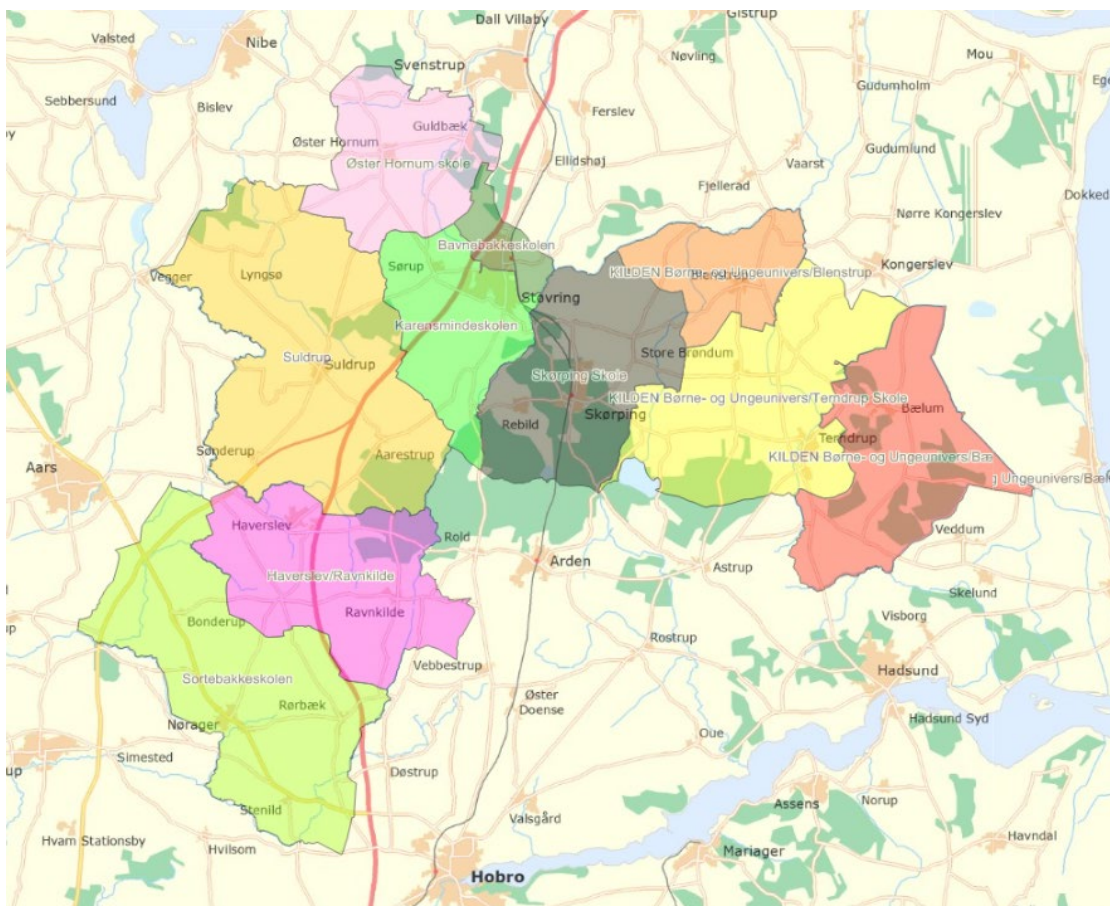
- **Forskning:** Rebild Kommune deltager både i den landsdækkende evaluering af arbejdet med Den styrkede pædagogiske læreplan og i et internationalt forskningsprojekt via UCN, hvor vi bidrager til udviklingen af et internationale kvalitetsstempel for dagtilbud.
- **Førstehjælp:** På nuværende tidspunkt er der planlagt førstehjælpskursus for alle medarbejdere i dagtilbuddene i den kommende periode. Der har hidtil været stor variation på dette område i dagtilbuddene i Rebild Kommune. Om to år vil alle have et opdateret førstehjælpskursus. Det giver tryghed – både til forældre og personale – at de rette kompetencer er til stede, hvis uheldet skulle være ude.
- **Realiseringen af kommunens sprogstrategi:** Sprogpædagerne fra dagtilbud opkvalificeres i 2019 gennem fælles kursus. Derudover er processen for sprogvurdering af børn uden for dagtilbud optimeret i foråret 2019.

Organisatorisk kvalitet

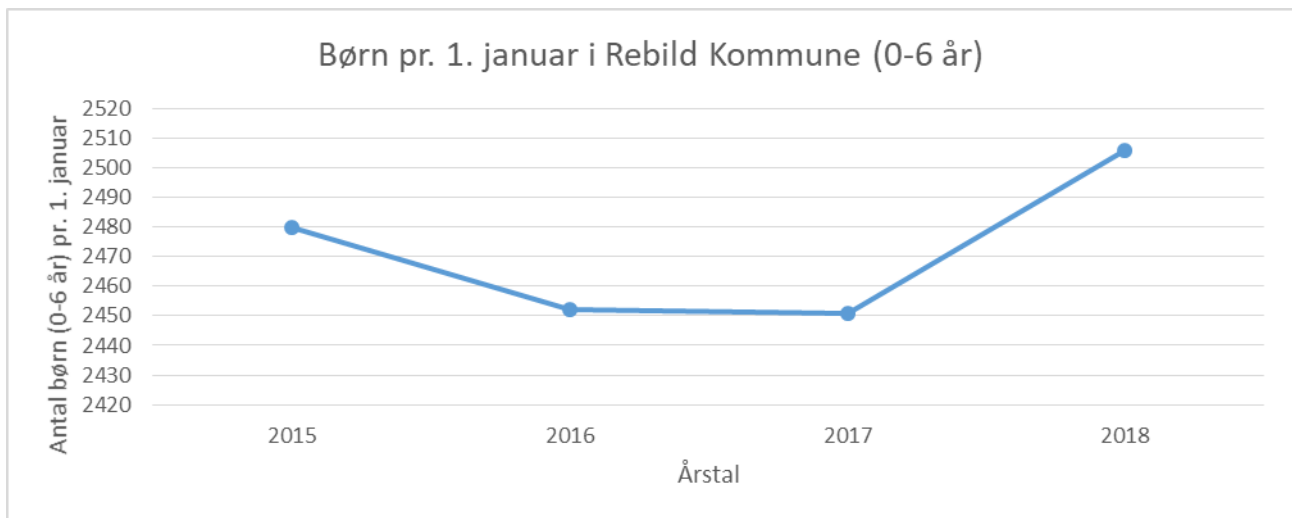
Rebild Kommunes dagtilbud er inddelt i 9 distrikter med 9 dagtilbudsledere (kontraktholdere frem til 2019). Derudover har dagplejen været en samlet enhed med egen leder/kontraktholder. Det er besluttet at ledelse, sparring og vejledning af dagplejen decentraliseres pr. 1. april 2019. Det betyder, at dagplejens ledelse, sparring- og vejledningsopgaver samt budget fordeles ud på de eksisterende 9 distrikter/dagtilbudsledere. Fremover vil dagplejen og daginstitutionerne således være under samme ledelse. Det skal blandt andet understøtte sammenhængen i Rebild Kommunes dagtilbud og skabe kompetenceudvikling af medarbejderne på tværs af dagtilbud.

Nedenfor ses et kort med Rebild Kommunes skoledistrikter. Dagtilbuddenes distrikter følger disse med undtagelse af Terndrup, som har eget dagtilbudsdistrikt i form af Børnehuset Aavangen, hvilket ikke fremgår af kortet. I bilag findes et organisationsdiagram over daginstitutioner i kommunen.

Rebild Kommune er en kommune, der er præget af tilflytning. I 2017 steg indbyggertallet i kommunen med 2,2 % og i 2018 steg det med 3,7 % (Økonomi- og Indenrigsministeriet, 2019). Samtidig har Rebild Kommune en højere andel af 0-5 årige i forhold til landsgennemsnittet (7,1 af borgerne i Rebild er 0-5 år, hvor andelen af børn mellem 0-5 år tilsvarende er 6,2 for landsgennemsnittet) (Økonomi- og Indenrigsministeriet, 2019)

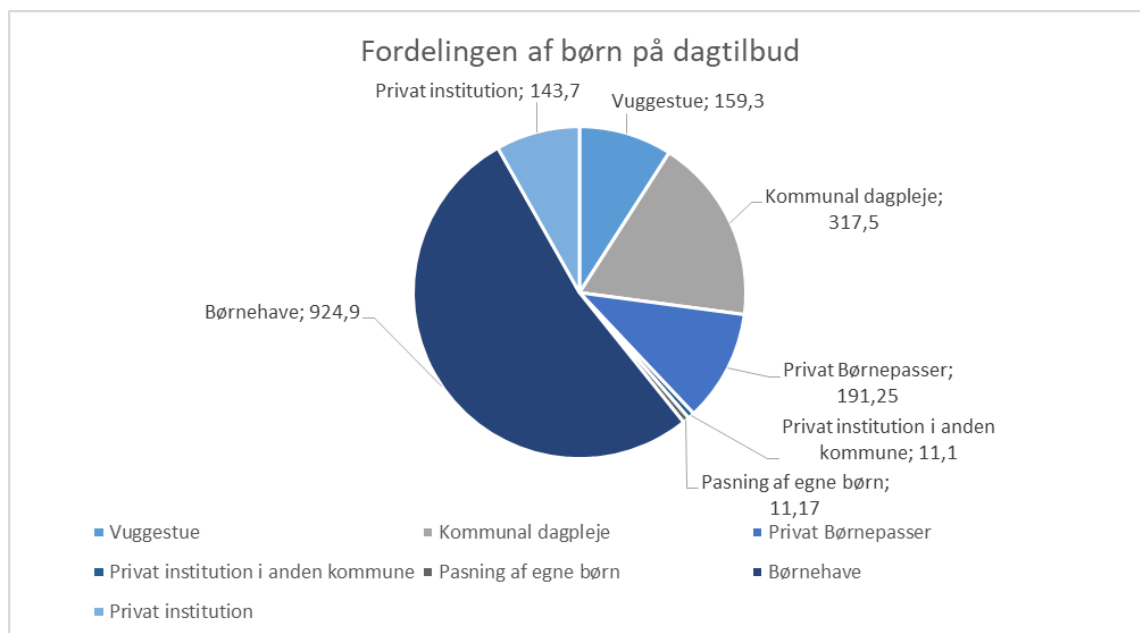
Det kan ses af tabellen nedenfor, at børnetallet er faldet i 2015-2016, mens det er steget fra 2017-2018 med 56 børn (Danmarks Statistik).

Det er særligt distrikterne i Støvring (i særdeleshed i Støvring Nord), der vækster i børnetal. Skørping har været konstant de sidste to år mens de - sammen med resten af kommunens distrikter - generelt har fået færre børn i alderen 0-5 år siden 2011. Det forklarer den øgede efterspørgsel, der er på dagtilbud i Støvring kontra resten af kommunen. I 2019 er det ligeledes Støvring – særligt Støvring Nord – der forventes at øge børnetallet.

Fordelingen af børn på dagtilbud

Der er i 2018 2.115 børn i Rebild Kommune mellem 0-5 år. Deres fordeling på dagtilbud kan ses af nedenstående figur. Forældrene til 80 % af de børn i Rebild kommune, der går i et dagtilbud, vælger at de skal gå i et kommunalt dagtilbud.

Private dagtilbud

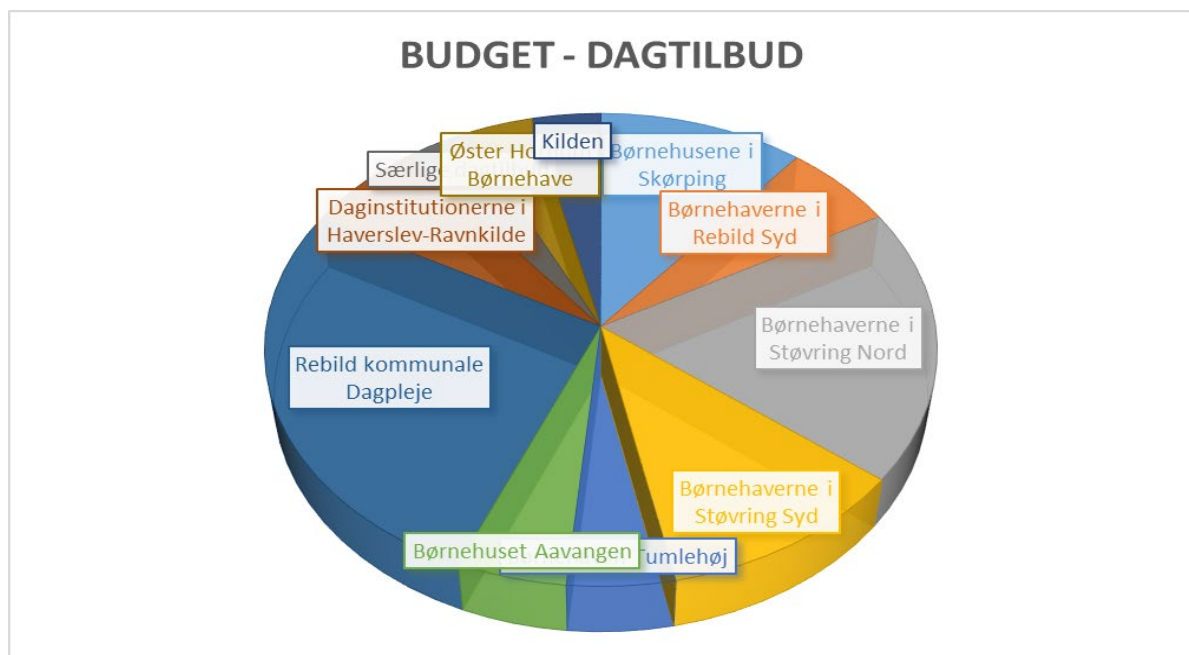
Rebild Kommune er der 4 private institutioner. Institutionerne tæller én børnehave og tre integrerede institutioner med både vuggestue og børnehave. Der er 46 private børnepassere, som passer børn i eget hjem eller andre egnede lokaler. Der var i 2018 343, der blev passet i private dagtilbud i Rebild Kommune eller uden for kommunen. Der er ikke et landsgennemsnit for samme data, men i perioden 2017-2018 er antallet af kommunale og selvejende daginstitutioner faldet, mens antallet af private institutioner er steget (Danmarks Statistik).

Økonomi

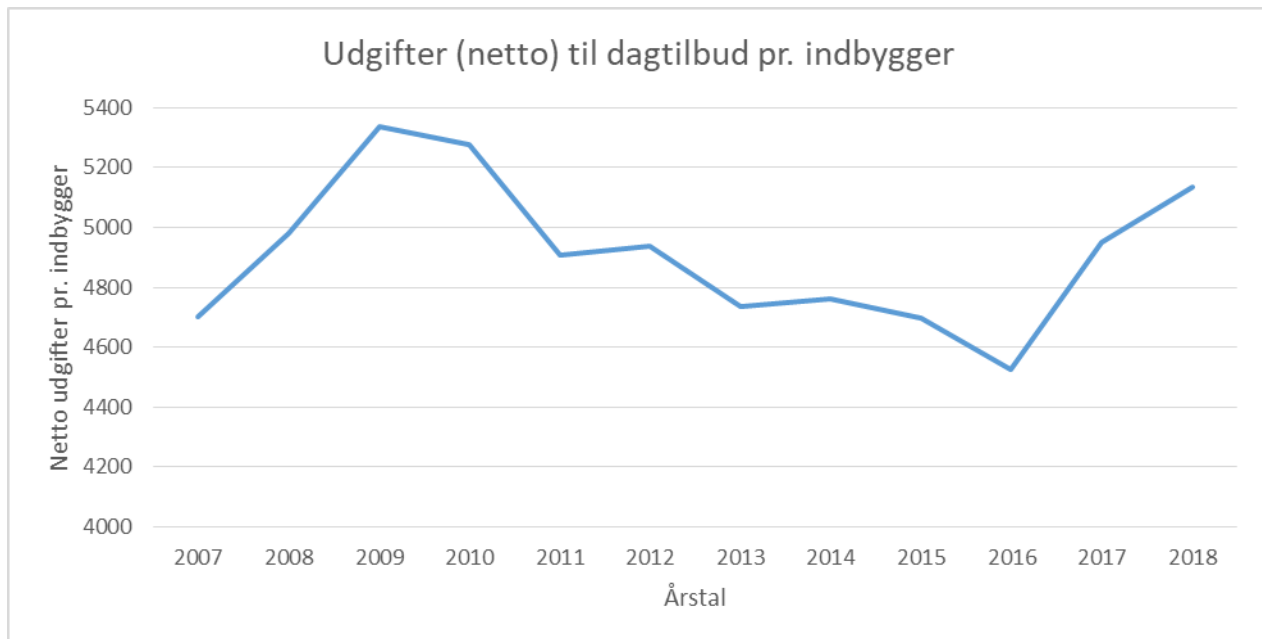
Rebild Kommune har i 2018 haft et budget til dagtilbud på knap **135 mio. kr.** Budgettet er fordelt på de respektive distrikter/dagtilbud på følgende måde (2018):

Børnehusene i Skørping	Børnehaverne i Rebild Syd	Børnehaverne i Støvring Nord	Børnehaverne i Støvring Syd	Børnehaven Tumlehøj	Børnehuset Aavangen
14.924.583 kr.	8.208.861 kr.	25.781.303 kr.	15.398.704 kr.	6.517.530 kr.	6.648.809 kr.

Daginstitutionerne i Haverslev/Ravnkilde	Øster Hornum Børneunivers	Kilden Børneunivers	Rebild Kommunale dagpleje	Særlige dagtilbud
8.768.296 kr.	4.814.741 kr.	4.990.456 kr.	36.803.264 kr.	4.706.700 kr.

Rebild Kommune har i 2016 (nyeste data) brugt 55.000 kr. pr. 0-5 årig. Landsgennemsnittet er på 68.600 kr. pr. 0-5 årig (KL, 2018). Af nedenstående graf ses nettoudgiften til dagtilbud pr. indbygger for de seneste ti år. Her ses det, at der siden 2009 og frem til 2016 er tildelt færre ressourcer til dagtilbud (0-10 årige). Siden 2016 har der været en stigning i ressourcerne til dagtilbud pr. indbygger (data er frem til og med 2017 regnskabs-baseret, mens 2018 er budget-baseret) (Økonomi- og Indenrigsministeriet, 2019)

Tildelingsmodel

Byrådet besluttede 30. marts 2017 at indføre en ny model for tildeling af ressourcer til dagtilbudsområdet i Rebild Kommune. Pr. 1. august 2017 trådte den nye tildelingsmodel i kraft, og i efteråret 2018, umiddelbart inden nærværende rapport er den nye tildelingsmodel evalueret og har været i høring med mindre justeringer. Formålet med den nye tildelingsmodel var at øge gennemsigtigheden i tildelingen og inddrage socioøkonomiske faktorer. Evalueringen og høringerne viste, at det var lykkedes at indfri disse målsætninger, og at der var en generel tilfredshed med den måde midlerne fordeles på med den nye model.

Takster og tilskud

I nedenstående tabel fremgår taksten for forældrebetaling i dagtilbud i Rebild Kommune for henholdsvis 2018 og 2019. Muligheden for deltidspladser vil – hvis denne benyttes – betyde en reduktion i dagtilbuddenes budgetter, som ikke nødvendigvis medfører et mindre forbrug. Dette imødekommes gennem en mindre takststigning på fuldtidspladserne i samtlige kategorier for 2019. Det er vedtaget, at evt. sparede midler bliver på dagtilbudsområdet og fordeles i forhold til de dagtilbud, der eventuelt måtte blive ramt "hårdest" af ordningen. I efteråret 2019 revurderes brugen af disse midler.

Taksten for frokostordning er behandlet politisk i 2018. På baggrund af en længere proces, blev en takststigning vedtaget pr. 1. oktober 2019, og fremover vil taksten reguleres ifølge nettoprisindekset.

Takst	2017	2018	2019
Dagpleje – fuldtid – (juli betalingsfri)	2.690 kr.	2.690 kr.	2.669 kr.
Dagpleje – 30 timer/ uge ved barselsorlov (juli betalingsfri)	-	-	1.907 kr.
Vuggestue – fuld tid (juli betalingsfri)	3.120 kr.	3.180 kr.	3.184 kr.
Vuggestue 30 timer/uge ved barselsorlov (juli betalingsfri)	-	-	2.212 kr.
Børnehaver – fuld tid (juli betalingsfri)	1.780 kr.	1.840 kr.	1.865 kr.
Børnehaver 30 timer/uge ved barselsorlov (juli betalingsfri)	-	-	1.356 kr.
Frokostordning (juli betalingsfri)	495	495	495 (522 kr. pr. 1.okt.)
Tilskud til privat pasning			5.505 kr.

Normering

Normeringen i dagtilbud dækker over forholdet mellem antal voksne og antal børn. En høj normering er ensbetydende med en høj personaletæthed – dvs. få børn pr. voksen. Normering er fremhævet som en af de vigtigste elementer i forhold til kvalitet i dagtilbud. Der er ikke én anerkendt standard for, hvordan normering udregnes for dagtilbud (Danmarks Evalueringsinstitut, 2017a).

Rebild Kommunes dagtilbud har ifølge Danmarks Statistik i 2017 en normering på 3,9 for dagplejebørn, 3,4 for vuggestuebørn og 6,1 for børnehaverne i 2017. Til sammenligning var landsgennemsnittet for normering i 2017 3,4 børn pr. dagplejer, 3,1 børn pr. voksen i vuggestue og 6,2 børn pr. voksen i børnehave (se tabel).

Normering - Rebild	2015	2016	2017 (landsgennemsnit)	2018*
Dagpleje	3,6	3,6	3,9 (3,4)	3,6
Vuggestue	3,3	3,3	3,4 (3,1)	4
Børnehave	6,4	6,5	6, (6,2)	6,2

*Data fra Det centrale økonomisystem

Dagplejen i Rebild har altså en lavere normering på 0,5 børn pr. voksen, ligesom normeringen for vuggestuer er 0,3 barn mere pr. voksen i Rebild Kommune end landsgennemsnittet. Normeringen for børnehaver er derimod 0,1 barn færre pr. voksen i Rebild end landsgennemsnittet. Der er altså lidt flere

børn pr. voksne til de mindste børn i Rebild Kommune i forhold til landsgennemsnittet og lidt færre børn pr. voksen i børnehaverne i Rebild i forhold til landsgennemsnittet.

Samlet set har de kommunale daginstitutioner i Rebild Kommune på baggrund af denne opgørelse en normering for børnehaverne på 6,2, for vuggestuerne på 4 børn pr. voksen og endelig for dagplejen en normering på 3,6 børn pr. voksen i 2018. Normeringen spænder for institutionerne mellem 5,5 – 6,9 børn pr. voksen i børnehaverne og 3,3 og 5,15 børn pr. voksen i vuggestuerne.

Denne opgørelsesmetode for data fra 2018, baseret på kommunens egne data, giver en lavere normering for vuggestuer, en lidt lavere normering for børnehaver men en højere normering i dagplejen i Rebild Kommune forhold til 2017.

Pædagog-andel

Ifølge en undersøgelse, foretaget af KORA i 2016, havde institutionerne i Rebild Kommune en pædagogandel på 70,9%. I 2016 var det 11,2 procentpoint højere end gennemsnitskommunen (Dalsgaard, Jordan & Petersen, 2016). Data fra Danmarks Statistik viste, at pædagog-andelen i Rebild Kommune var 67 % i 2018 mod et landsgennemsnit på 57 % (Danmarks Statistik, 2018). Dette tal er uden ledere, hvilket kan forklare en del af den lavere score i 2017 i forhold til 2016. Rebild ligger dog fortsat væsentligt højere end landsgennemsnittet. Via en rundspørge under læringsdistriktsamtalerne i januar 2019 har lederne af dagtilbud fortalt deres andel af ansatte pædagoger blandt deres personale på stuerne. Det giver samlet set en pædagog-andel på 78,1 % af de pædagogiske medarbejdere i Rebild Kommune. Dette er ikke justeret for del- og fuldtidsansættelser, men kan give et billede af at pædagog-andelen fortsat er høj i Rebild Kommune i 2019.

Sygefravær

I 2017 var sygefraværet i gennemsnit i dagtilbuddene alene (inkl. dagplejen) på 4,1 %, og ved medtagelse af børneuniverserne i Øster Hornum og Kilden var gennemsnittet 4 (her er sygefraværet regnet ud fra hele børneuniverset og er dermed inklusiv skole-delen). Spændet mellem den højeste og laveste sygefraværsprocent er fra 1,6 til 6 %, hvorfor der er et stort spænd i sygefraværet. De fleste distrikter er dog placeret omkring 4 %.

I 2018 var der i gennemsnit et sygefravær i dagtilbuddene alene (inkl. dagplejen) på 4,7 % og 4,6 % ved medtagelse af børneuniverserne i Øster Hornum og Kilden. Den højeste sygefraværsprocent er på 6,3 og den laveste på 1,7. Der er således fortsat enkelte institutioner, der ligger noget højere og noget lavere end gennemsnittet i 2018. Sygefraværet er øget i 7 dagtilbud fra 2017 til 2018, faldet i 2 og status quo for et enkelt dagtilbud og er samlet set steget fra 4,1 til 4,7 % fra 2017 til 2018 (fra 4 til 4,6 % inkl. børneuniverser).

Fysiske rammer

De fysiske rammer beskrives for de respektive dagtilbud i afsnittet "Faglig kvalitet". Dog er det her værd at nævne, at der i perioden 2017-2018 er foretaget flere tiltag i form af anlægsprojekter, der har forbedret og udvidet de fysiske rammer for daginstitutionerne i Rebild Kommune. I 2017 blev Vuggestuen Rafns Allé og Svinget etableret, ligesom Spiren fik udvidet med etableringen af en vuggestue-del. I 2018 flyttede Bondegårdsbørnehaven i Bælum fra de gamle lokaler til en ny tilbygget børnehave i direkte tilknytning til skolen under det nye navn Kildehaven. Derudover blev der ombygget og tilbygget i Tumlehøj i Suldrup og Toppen i Støvring har fået tilbygget til institutionen og øget kapaciteten. Endelig er

Rådyret netop startet op i februar 2019, som er en integreret institution i Støvring med plads til 60 børnehavebørn og 30 vuggestuebørn. I 2020 vil der blive etableret endnu en daginstitution (Klepholm) i Støvring, ligesom Børnehaven Skovbjørnen i Skørping flytter i nye rammer i tilknytning til skolen fra de lejede lokaler i Enggaarden.

Frokostordning

I Rebild Kommune tilbydes der frokostordning i daginstitutionerne, med mindre der har været flertal mod frokostordning blandt forældrene. Siden sidste forældreafstemning i 2017, har 20 enheder ud af 27 benyttet den kommunale frokostordning. Den kommunale frokostordning i Rebild Kommune leveres af firmaet Fru Hansens Kælder. De sammensætter menuer, allergene-lister mm., og maden tilberedes i institutionernes køkkener af personalet. Fru Hansens kælder sikrer, at maden er ernæringsmæssig optimal og et højt niveau af økologi – op til 90 % (Fru Hansens Kælder, 2019)

Resultatmæssig kvalitet

Sproglig udvikling

Kommunikation og sprog er afgørende for børns generelle udvikling, ligesom det er centralt for at danne relationer, indgå i fællesskaber og vedligeholde venskaber. I maj 2018 blev der i Rebild Kommune vedtaget en ny sprogstrategi. Det er en strategi for arbejdet med de 0-16 åriges sprog-, læse- og skrivefærdigheder. Strategien indeholder et fælles sprogsyn, udpegning af væsentlige indsats for dagtilbudsområdet, såvel som skoleområdet, en beskrivelse af organiseringen af indsatsen samt en fastlæggelse af rammerne for sprogvurdering af børnene. Det er, som følge af sprogstrategien, vedtaget, at alle hjemmepassede børn i alderen omkring 2 år skal sprogvurderes. Ligeledes skal børn i et pasningstilbud sprogvurderes som 2-årig, hvor der kan være behov for sprogstimulering. Endelig skal alle børn omkring 3 år sprogvurderes, hvis de ikke er blevet det som 2-årige.

Sprogvurderinger

Der er i 2018 foretaget 454 sprogvurderinger i Rebild Kommune.

Der er indkøbt et nyt it-system fra Rambøll ved navn Hjernen og Hjertet, som anvendes til at håndtere sprogvurderingerne. Samlet set giver det mulighed for i højere grad at følge børnene i Rebild Kommunes sproglige udvikling over tid gennem den systematiske indsamling af kvantitativ data. Materialet er først anvendt i Rebild Kommunes dagtilbud fra 2018. Derfor vil data i denne rapport repræsentere en baseline. Data i denne rapport kan derfor ikke siges decideret at afspejle kvaliteten i dagtilbuddenes sprogarbejde. En stor del af de børn, der i denne rapport fremvises resultater for, er netop startet i det enkelte dagtilbud, og resultatet kan derfor ikke siges af henvise til kvaliteten af dagtilbuddet. Resultaterne i indeværende rapport kan i stedet give et øjebliksbillede af, hvordan børnene sprogligt klarer sig i kommunen. Den sproglige *udvikling* – og dermed dagtilbuddenes kvalitet i forhold til at understøtte dette – vil først kunne afspejles i tallene, når data kan trækkes for en årrække.

Baggrund for resultater fra sprogvurderingerne

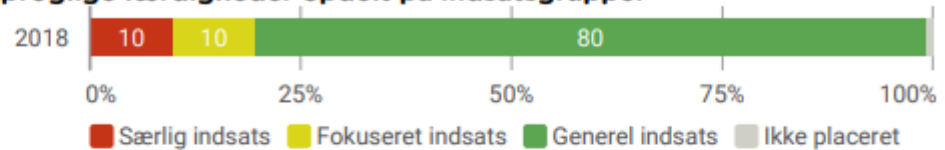
På baggrund af det enkelte barns sprogvurdering placeres barnet i en af tre indsatsgrupper for talesproglige og før-skriftlige færdigheder. Barnets score beregnes ud fra en normscore. Det vil sige, at barnets score baserer sig på, hvor barnet befinder sig sprogligt i forhold til andre etsprogede børn på samme alder og med samme køn.

- Generel indsats: De 85 % af børnene, der har den højeste score, placeres i denne gruppe.
- Fokuseret indsats: De 5-15 % af børnene, der har den næstlaveste score, placeres i denne gruppe.
- Særlig indsats: De 5 % af børnene, der har den laveste samlede score, placeres i denne gruppe.

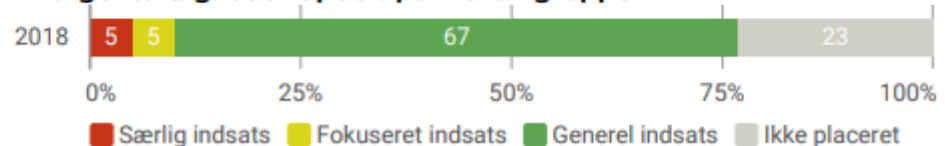
Sproglig resultater for daginstitutionerne

I Rebild Kommune er der i 2018, hvor det nye sprogmateriale er anvendt, sprogvurderet 454 børn i alt. Heraf er langt størstedelen 3-årige (259 børn). Nedenstående figur viser de testede børns samlede score i 2018.

2.2.1 Resultater for Talesproglige færdigheder opdelt på indsatsgrupper

2.2.2 Resultater for Før-skriftlige færdigheder opdelt på indsatsgrupper

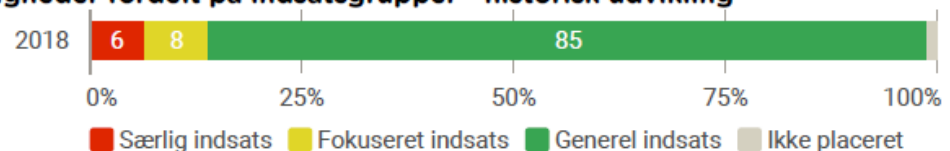
Resultaterne fra kommunens samlede sprogvurderinger viser, at 80 % af børnene, der er sprogvurderet, er blandt de 85 % af børnene, der har den højeste scorer. Ideelt set burde der være lidt flere børn i generel indsats kontra særlig indsats vedrørende resultaterne for talesproglige færdigheder. Det er en relativt stor del af børnene (10%), der ender med scoren "særlig indsats". Derudover er det et udtryk for et meget godt sprogligt niveau blandt børnene i Rebild Kommune, som ligger tæt på normen.

Det er vanskeligere at sige noget generelt om resultaterne for "Før-skriftlige færdigheder". Det tilskrives, at en stor del af børnene (23 %) ikke er placeret. Det kan i de fleste tilfælde tilskrives fejlagtig afkrydsning, som kan skyldes, at der har været en ændring i afkrydsningsmetoden i materialet i forhold til tidligere. Det kan også skyldes tests, der er afbrudt. Det ser dog lovende ud, at 67 % af de 77 % der er placeret får en score, der placerer dem i en generel indsats modsat en særlig eller fokuseret indsats.

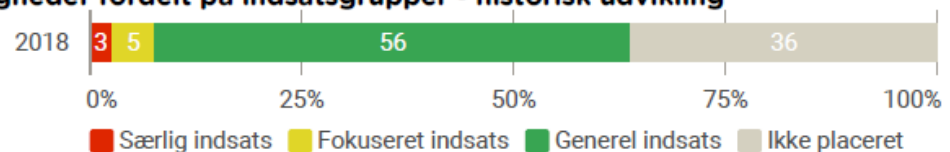
Det er under læringsdistriktssamtalerne med dagtilbuddene blevet klarlagt, hvordan nogle dagtilbud ikke har sprogvurderet alle børn endnu, men er startet med at sprogvurdere dem, der vurderes til at have det største behov. Det giver en skævvridning af det generelle billede, når "populationen" ikke er repræsentativ, men i nogle tilfælde er udtryk for en selektion af de børn, der har det største behov for sprogstimulering. Det trækker den generelle score ned.

Nedenstående figur viser de 3-årige i Rebild Kommunes dagtilbuds samlede score for henholdsvis talesproglige færdigheder og før-skriftlige færdigheder.

3.1.2 Talesproglige færdigheder fordelt på indsatsgrupper - historisk udvikling

3.1.3 Før-skriftlige færdigheder fordelt på indsatsgrupper - historisk udvikling

De 3-årige er med større sandsynlighed sprogvurderet, fordi de skal jf. loven, end fordi de har et behov og giver på den måde en mere retvisende score for baseline.

Det ses af figurene, at de 3-årige børn i Rebild Kommune klarer sig i overensstemmelse med normscoren for talesproglige færdigheder. Der er netop 85 %, der opnår en generel indsats, 8 % opnår en fokuseret indsats (mod 5-15 % forventet) og 6 % opnår en særlig indsats, hvilket kun er 1 % højere end normscoren.

Det er ligeledes vanskeligt at sige noget generelt om resultaterne for "Før-skriftlige færdigheder", da en stor del af de 3-årige heller ikke er placeret (36 %). Det ser dog lovende ud, at 56 % af de 64 %, der er placeret, får en score, der placerer dem i en generel indsats.

Overordnet er der altså en rigtig god sproglig vurdering af børnene i Rebild Kommune.

Skoleudsættelse

Gode overgange mellem forskellige dagtilbud og dagtilbud og skole/SFO er et vigtigt fokus i Rebild Kommune og har været et mål i den forrige kontrakt-periode. Der er med Den styrkede pædagogiske læreplan tilmed sat yderligere fokus her-på.

Et vigtigt aspekt vedrørende den gode overgang, er at barnet er udviklingsmæssigt klar til at starte i skole. Det er et succeskriterium, at dagtilbuddene understøtter børnenes udvikling, så de bliver så klar til at starte i skole som muligt. Niveauet for antallet af skoleudsættelser kan være en indikator, der kan være med til at vurdere, om dagtilbuddene formår at skabe skoleparate børn. Der vil dog altid være børn, som af forskellige udviklingsmæssige årsager ikke vurderes parate til at starte i skole, det år de fylder 6 år. Det kan der være mange andre årsager til end kvaliteten af dagtilbuddet.

Siden 2010 har antallet af skoleudsættelser i Rebild Kommune været svingende mellem 22 og 29 børn, som skoleudsættes pr. år. I 2018 var antallet af skoleudsættelser 27. Der er altså tale om et stabilt niveau af skoleudsættelser over perioden. Da det tidligere har været et indsatsområde, er det relevant at fremhæve, at drengene stadig er overrepræsenteret i statistikken med 20 ud af de 27 skoleudsættelser i 2018. Det er dog et generelt billede, der også gør sig gældende på nationalt niveau, hvor 3 ud af 4 skoleudsættelser vedrører drenge (Damløv, Jørgensen & Bannor-Kristensen, 2016). Det kan begrundes med drenges generelt senere udvikling rent neuropsykologisk (Broström, 2016). Forventningerne til skoleudsættelser 2019 er et væsentligt fald i antal skoleudsættelser til ca. 12-16 antal skoleudsættelser.

År	Skoleudsættelser	Drenge	Piger	Procent af årgangen
2014	22	18	4	5
2015	22			
2016	29	20	9	7,5
2017	26			
2018	27	20	7	7,1

Antal skoleudsættelser og procent af årgangen er data fra kommunens centrale økonomisystem. Fordelingen af køn er baseret på dagtilbudslederens indberetning.

Sammenlignes Rebild Kommunes tal med nationalt niveau, har Rebild Kommunes andel af børn, der starter senere i skole generelt ligget lavere end det nationale niveau. Det er vendt i 2017/2018, hvor en større andel af børn skoleudsættes i Rebild Kommune end på nationalt niveau, samtidig med at andelen af børn, der starter senere i skole er faldet på landsplan siden 2016.

Andel af nystartede børnehaveklasseelever med "sen" skolestart	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
Rebild	6,29 %	3,77 %	5,74 %	4,07 %	8,2 %
Nationalt	7,18 %	7 %	7 %	6,37 %	6,47 %

Undervisningsministeriet, 2018

De to tabeller kan ikke sammenkøres direkte, da data fra Undervisningsministeriet vurderer "andelen af elever i børnehaveklassen, som starter senere", og de data, der er kommunalt, dækker over hvor mange børn, der er blevet skoleudsat fra børnehaven. Derfor er der en "forsinkelse" fra kommunens data til undervisningsministeriets, hvor de børn, vi registrerer i 2016, fremgår i Undervisningsministeriets opgørelse for 2017/2018. Det stemmer overens med, at der i 2016 var det højeste niveau af skoleudsættelser i Rebild Kommune jf. den kommunale dagtilbudsrapport. Det må derfor forventes - med den lavere skoleudsættelse i kommunen i både 2017, 2018 og forventeligt endnu lavere i 2019 - at Rebild Kommune igen vil nærme sig og muligvis igen ligge under det nationale gennemsnit.

Faglig kvalitet

Faglig kvalitet bliver i nærværende rapport beskrevet og vurderet fra tre perspektiver. Dagtilbuddenes ledelse og medarbejdere har formuleret en beskrivelse af deres pædagogiske arbejde med henblik på skabe og sikre kvalitet, forældrebestyrelserne har beskrevet den brugeroplevede kvalitet i dagtilbuddene, og endelig har Team Tilsyn og Udvikling formuleret en opsamlende ekstern, faglig vurdering af kvaliteten i Rebild Kommunes dagtilbud samlet set på baggrund af de gennemførte tilsyn i 2017 og 2018. Team Tilsyn og Udviklings vurdering er vedlagt rapporten som bilag. I det følgende præsenteres distrikterne og dagplejens respektive beskrivelser af deres faglig kvalitet følger - for deres område specifikt.

Børnehuset Aavangen

Medarbejderressourcer og uddannelse

Børnehuset Aavangens fundament er bygget på en løsningsorienteret faglig stærk og dygtig personalegruppe med en utrolig høj social -og professionel kapital, hvor kerneopgaven altid er i centrum. Personale sammensætningen er fordelt således: 1 leder, 1 koordinator/ pædagog, 5 pædagoger, 1 PAU uddannet, 1 køkkenassistent og 5 pædagogmedhjælper, som er fordelt på 1 vuggestuefløj, samt 2 børnehavefløje (+ 4 dagplejemødre pr 1. april 2019). Vi har i huset 2 sprogpædagoger, 1 motorikpædagog, 1 medarbejder med modul i social inklusion, 2 medarbejder med modul i neuro-pædagogik, samt 1 naturpædagog. Alle medarbejdere har i 2017 taget førstehjælpskursus, og alle pædagoger har modul 1 i ICDP.

Det pædagogiske grundlag

I Børnehuset Aavangen arbejder vi ud fra et grundlæggende ressource-orienteret børnesyn, der bygger på, at "Alle børn gør det godt, når de kan". Kan de ikke, er det vores ansvar som fagpersoner at skabe de nødvendige rammer og vilkår, for at alle børn har mulighed for trivsel, læring og udvikling igennem interaktion og dialog med vi voksne, og samspil med de andre børn samt gennem vores daglige pædagogiske praksis.

Vi er på nuværende tidspunkt, med udgangspunkt i selvevalueringens-delen af den styrkede læreplan, fokuseret på vores læringsmiljø over hele dagen. Understøtter det fysiske miljø grundlaget for den læring, vi gerne vil tilbyde børnene, fra de træder ind af døren, og til de går hjem igen? Vi ønsker et miljø, der er byggende på nærvær, respekt/anerkendelse samt tryghed, som gerne gennem vores forskellige læringsmiljøer samt forældresamarbejde skal skabe grundlaget for, at vi på sigt er medvirkende til, at alle vores børn bliver livsduelige individer med en grundlæggende tro på egne evner og værdier.

Vi har ligeledes igangsat en proces, hvor vi gerne vil skabe et stærkere fælles pædagogisk grundlag samt et fælles fagsprog både i huset samt på tværs af enhederne i Rebild Øst. En rød tråd der gerne skulle komme børnene til gode samt skabe en stærk sammenhængskraft på tværs. Derfor skyder vi bl.a. sammen med Kilden i april 2019 gang i et projekt omkring Hjernesmart Pædagogik, hvor alle medarbejdere i Aavangen samt dagplejere i distriktet tilbydes at deltage.

Vi har gennem længere tid brugt vores didaktiske tavler, som et redskab til at sikre en bevidsthed om at alle børn hver dag bliver set og mødt i de behov, de måtte have - eksempelvis en særlig sprogindsats - og ikke mindst hjælpe børn i udsatte positioner med at indgå i sunde og konstruktive børnefællesskaber. Samtidig sikrer tavlerne, at vi forholder os reflektivt til hvilken læreplanstemaer, vi aktivt sætter i spil i de forskellige aktiviteter, vi hver dag tilbyder børnene. Ligeledes har vi også her igennem fokus på

børnenes sociale udvikling ved bl.a. at danne grupper med baggrund i de sociale relationer og børnenes individuelle udviklingspunkter (NUZO). Vi mener, at dette er et stærkt redskab, som vi forsat fremadrettet vil bruge aktivt samt videreudvikle og forfine på i takt med børnegruppens udvikling.

Den styrkede pædagogiske læreplan (Krop, sanser og bevægelse).

Vi vil bestræbe os på hver dag, over hele dagen, at tilbyde børnene rammerne for at de naturligt og på egen motivation, samt gennem planlagte aktiviteter bliver kropsligt og sanseligt udfordret samt stimuleret. Grunden til dette fokus er, at mennesket er kropslig forankret i verden. Denne kropslighed er en central del af mindre børns udvikling, læring og trivsel. Vi har, gennem de fantastiske rammer, som vores store hus samt vores naturrege nærmiljø, har at tilbyde, fokus på at give børnene mangfoldige muligheder for at udvikle, udforske, afprøve og forstå dem selv i forhold til omverden.

Brugeroplevet kvalitet

Den Pædagogiske indsats

Forældrebestyrelsen i Børnehuset Aavangen mener overordnet, at den pædagogiske indsats er yderst tilfredsstillende. Der er stor fokus på det enkelte barns integrering i opstartsdelene, ligegyldigt om det er i vuggestuen, overgang/opstart til børnehaven eller overgang til skolen. Det skriftlige opstartsmaterialet til forældrene er forældet og ønskes opdateres ved lejlighed. Der arbejdes meget bredt inden for alle de pædagogiske rammer - altid med fokus med det enkelte barn. Personalegruppen er yderst stabil, og bredden i personalets kompetencer skinner tydelig igennem og ses i de daglige aktiviteter. I 2018 har der været fokus på børnenes sproglige udvikling - fra vuggestuen og videre op i børnehaven, hvilket der opfordres til fortsat at arbejde målrette henimod.

Barnets Trivsel

Forældrebestyrelsen i Børnehuset Aavangen mener, at personalet håndterer børnenes trivsel yderst tilfredsstillende. Det enkelte barn ses, og der efterleves princippet om "at børn gør det, så godt de kan". Der er ligeledes fokus på det sociale fællesskab - både i mindre grupper på tværs af alder og relationer på de enkelte fløje. Der køres i perioder Rabalderstræde, hvor børnehavebørnene interagerer på tværs af fløjene, med fokus på netop det sociale på de enkelte årgange.

Samarbejdet mellem forældre og dagtilbud

Samarbejdet imellem personalet og forældre finder Forældrebestyrelsen i Aavangen yderst tilfredsstillende. Der er blevet lagt ekstra fokus på den digitale kommunikation, som har fået et gevaldigt løft, således at ugeplaner, arrangementer og diverse informationer bliver tydeligt beskrevet i detaljer ift. læreplaner, målsætninger, pædagogiske tiltag. Datoer for arrangementer og anden øvrig information bliver meldt ud i god tid.

Personalet i huset er altid meget imødekommende og tager altid udgangspunkt i det enkelte barns tarv og trivsel. Der er altid lydhørhed overfor de emner forældrene måtte have behov for at vende, og personalet deler gerne oplysninger og observationer (gode samt udfordringer) med de enkelte forældre med øje for diskretion, hvor dette er nødvendigt.

De fysiske rammer

Forældrebestyrelsen i Børnehuset Aavangen mener, at de ydre fysiske rammer er tilfredsstillende. Vi har naturen meget tæt på med skoven og åen i baghaven, Mølledammen, bålsted og sportsplads. Og der arbejdes med særligt fokus på naturen i forhold til hhv. det blå og grønne flag. Der er i løbet af 2018/2019 kommet de efterspurgte legepladsvilkår for vuggestuen, som nu er tilfredsstillende.

De indre fysiske rammer findes overordnet tilfredsstillende. Lokalerne og pladsen i huset er god, men der mangler forbedringer af særligt toiletforholdene. Der har været særligt fokus på læringsmiljøet med nye fleksible opdelinger/mindre læringsrum i fællesrummet, stimulerede og udviklende legetøj både ift. leg og motorik (både fin og grov motorisk), hvilket har været en stor fornøjelse at se effekten af. Vilårene er også her tilfredsstillende.

Tumlehøj

Vi har pt. 13 VU-børn og 79 BH-børn. 12% er 2-sprogede, men ingen flygtninge

Medarbejderressourcer og uddannelse

Vi er 16 ansatte: 10 pædagoger, 1 pædagogisk assistent, 1½ medhjælper, ½ pedel, 23 t køkkenassistent, 1 leder.

Vi har 2 sprogpædagoger, 1 inklusionspædagog, 4 der har ICDP, 2 motorikpædagoger, 1 IT-pædagog, 2 der har kursus i Signs of safety.

Det pædagogiske grundlag (Læringsmiljøet – hele dagen, men særligt systematisk fra kl. 9-14/15.) / Den styrkede pædagogiske læreplan

Vi arbejder ud fra en anerkendende, omsorgsfuld, glad og engageret tilgang i relationerne, som foregår hele tiden. Vi arbejder hjernesmart og eksperimenterende. Vi stiller børnene flere spørgsmål, end vi giver svar, da det trækker på flere dele i hjernen, og får dem til at blive mere reflekterende. I 2013 startede vi arbejdet med den upåagtede faglighed, som netop er at tænke i helheder og få læreplanstemaerne ind i alt, hvad der foregår i løbet af en dag, en uge, et år, en aktivitet. Vi arbejder i inkluderende børnefællesskaber, hvor forskelligheder er en styrke, en ressource.

Børn lærer og dannes gennem legen og samværet med engagerede voksne. Vi arbejder med en-aktiv læring, som bl.a bygger på det at skulle have fingrene i tingene/ gøre det kropsligt for at hjernen lagrer og husker læringen. Inspireret af Kjeld Fredens bog "læring med kroppen forrest"

Et eksempel fra hverdagen: Pindsvinegruppen går tur og finder en ræv, der er kørt over. De tager den med tilbage til børnehaven. Den bliver "undersøgt", lagt i gl. minkbur til forrådnelse. Processen følges. Skelettet koges fri for kødrester. Knoglerne puttes i 10% brintoverilte. Ræveskellet googles og samles på glasplade i udstillingsmontren. Senere finder samme gruppe en grævling. Den bliver undersøgt og nu sammenlignes der med ræven fra tidligere. Den har mindre ører end ræven, kortere hale. Rævens pels var blødere en grævlingens. Grævlingen er tungest.

Pædagogens didaktiske overvejelser: Sproget ind med masser af ord, gradbøjninger, natur fagudtryk, sammenligninger, science/ eksperimenterer og undersøger i fællesskab. De bruger krop og sanser. Grævlingen ligger stadig i minkburet til forrådnelse, da alle besluttede, at vi ikke ville koge resterne af, men vente til det hele er væk. Spændende forår venter.

Omkring læringsmiljøet og overgangen til skolen: "Pindsvinegruppen skal i mini-sfo til april. Vi vil lave et aktionslæringsprojekt med det formål, at se om vi kan fjerne eller mindske den usikkerhed nogle børn viser i skolesammenhæng. Vi tager udgangspunkt i den forskning Kjeld Fredens beskriver om, at dansetrin huskes bedst i det rum, de er lært i. Trinene huskes ikke kun i hjernen, det er et samspil mellem hjernen, kroppen og dansepartneren og rummet. Vi vil forsøge at overføre den tænkning til overgangen mellem børnehave og mini-SFO. Vi kan også begrunde det ud fra hjerneforskningen, så vil Anette Prehn kalde det at fjerne fremtidståge.

Det vi rent faktisk vil gøre er: Filme mange typer af læringssituationer fra hverdagen i børnehaven – når børnene møder sammenlignelige situationer i skolen/ mini-sfo-0.kl vises filmklippet, og der sættes ord på det sammenlignelige. Vores hypotese er, at det gør børnene mere trygge i situationen.

Et andet eksempel fra dagligdagen er et helhedsprojekt "hvem er jeg". Børnene har tidligere været rundt for at se hinandens huse" (her bor jeg) i forlængelse af dette arbejdes der med: Hvem er jeg og min familie. Der blev læst bøger om mange forskellige typer familier, sorte, hvide, fædre, mødre, hetero og homo. Der blev arbejdet med højde i forhold til hinanden, børnene stiller op i række efter højest til lavest, delte i brune øjne og blå øjne, drenge og piger mv. De lavede deres familie som en 3-dimensionel kunst, og der var fernisering med forældrekaffe. Der var et spørgeskema til forældrene – som gerne skulle give et præj om, hvorvidt børnene havde lært, det vi troede, de ville lære. Pædagogernes didaktiske planlægning/ overvejelser er lavet i en 7-kants model.

Vi har gang i selvevalueringen og tænker samtidig fremad mod de processer, vi er på vej mod- nemlig at få beskrevet læreplanen ud fra helhedstænkningen.

Brugeroplevet kvalitet

Den pædagogiske indsats

Der er generelt stor tilfredshed med den pædagogiske indsats.

Der er velkomstbesøg/ opstartsmøde med en pædagog inden start, og det virker rigtig trygt. Der er opfølgning efter ca. 3 mdr. Mange børn kender huset, da de er her i legestue med de kommunale dagplejere.

Børnene kommer glade og stolte hjem og viser og fortæller, hvad de har lavet, uanset om det er at slå kolbøtter, sy, tal og bogstaver. Det opleves som velovervejet og velbegrundet, det der tilbydes i Tumblehøj. Der er en bred vifte af tilbud i læringsmiljøet, og der veksles mellem SKAL og KAN opgaver.

Der er fokus på den sproglige udvikling – al slags (også bandeord) Rim og remser. Børnenes udtale. Der er sproggrupper for nogle børn, og talepædagog tilbydes til de, der har behov for det. Det er dejligt med sprogvurderinger ved 3 og 5 år, så det er muligt at følge med og få hjælp. Børnenes sprog korrigeres på en anerkendende måde. Der læses bøger, og der er tilbud om bogudlån.

Børnene er ude hver dag på den store og velindrettede legeplads, som vi nu har fået drænet.

Pædagogerne er gode til at bruge den skønne natur, der er lige rundt om børnehaven og i byen. Børnene støttes i udfordringerne og til at prøve i stedet for, at man som forældre kan ha en tendens til at sige pas på. Der er "snurre rundt fiduser", brug af gymnastiksal og multirum. Gode lege i skoven.

Der er et varieret udbud af aktiviteter/ læringsmiljøer, der understøtter kreativitet og fantasi. Børnene udfordres og bruger/ leger med materialerne på mange måder.

Pædagogerne er gode til at følge børnenes spor og interesser. De sætter grænser på barnets niveau. De er gode til at have øje for børn, der har brug for ekstra tryghed og hjælp til at få sagt farvel. Der er også tænkt på hjælp til, at børnene kan opfylde egne behov – eksempelvis krus til rådighed på stuen, så barnet selv kan ta vand.

Der er meget fokus på naturen og de muligheder, den giver for børnenes læring. Der har været adskillige projekter omkring dyr, natur, døde dyr, skeletter, slanger, partering af rådyr med efterfølgende smagning på grill, jæger med schweisshund for at vise, hvordan den går efter spor. Falkoner med fugle.

Barnets personlige udvikling støttes og styrkes på mange måder. Udgangspunktet er, at det er ok at være dig, du er ok. Forskellighed er en fordel – vi kan hjælpe hinanden. Vi kan ikke alt, men vi øver os

og bliver bedre. Hele livet øver vi på noget. Der er anerkendelse og styrkelse af mangfoldigheden, helt fra de er små.

Gennem børnenes leg øver de og opøver de sociale kompetencer. Pædagogerne er rigtig gode til at finde gode og alternativer i konfliktløsningssituationer – de er rigtig skarpe og hjernesmarte, og så foregår det hele på en rolig måde. Der er en del årstidsbestemte aktiviteter, som supplerer hverdagsaktiviteterne på bedste vis. Personalets engagement opleves tilfredsstillende. De er rolige og engagerede og viser ikke, hvor pressede de er.

Barnets trivsel

Ud over de allerede nævnte ting, er noget af det, der betyder meget for det enkelte barn, at der bliver prioriteret at bruge tid og penge (på bus) til at tage hjem til fødselsdag. Fødselsdagsbarnet er glad og modtager stolt sine gæster. Børneflokket drager glade og forventningsfulde afsted i samlet flok. Det er altid roligt og hyggeligt. Fællesskabet i børnehaven, dukseordning, hjælp dine venner mv har stor betydning. Det er dejligt, at der er mulighed for at låne børnehaven til fælles arrangementer for den enkelte gruppe. Sommerfesten bidrager til fællesskabet. Der er et fantastisk samarbejde i lokalområdet mellem bl.a. IK-frem og Tumlehøj – der tilbydes trille-trolde håndbold og gymnastik, hvor de hentes i børnehaven.

Samarbejdet mellem forældre og dagtilbud.

Der er generelt et fint samarbejde omkring det enkelte barn og børnegruppen, og personalet bruger det vi fortæller dem om vores børn. Vi får altid råd og vejledning/svar, når vi spørger. Det er særligt her vi godt kan mærke, der ikke er den samme tid som tidligere. Der opleves gode holdninger og værdier i samarbejdet. Mulighed for at gå i dialog med ledelsen? Hvad menes der. Det gør både pædagoger og forældre, hvis de har behov for det.

De fysiske rammer

Ude= helt perfekt, inde er der rent og pænt og dejligt. Der er en god akustik. Nu mangler der blot plads/tilbygning til den sidste stue.

Bestyrelsen oplever, at pædagogerne har potentiale til at kunne levere endnu bedre kvalitet, hvis normeringen var bedre.

Øster Hornum Børneunivers

Medarbejderressourcer og uddannelse

- Børnehaven er inddelt i tre teams:
- Planetgruppen (de yngste) 1 pædagog, 2 pau'er
- Rummet (mellemgruppen) 1 pædagog, 1 pau'er, 2 pædagogiske medhjælpere
- Stjernerne (de ældste) 1 pædagog, 1 pau'er

Derudover har vi

- en tværgående sprogpædagogisk indsats svarende til ca. ½ stilling uddannet pædagog,
- en pædagogmedhjælper ansat i fleksjob, 16 timer ugentligt

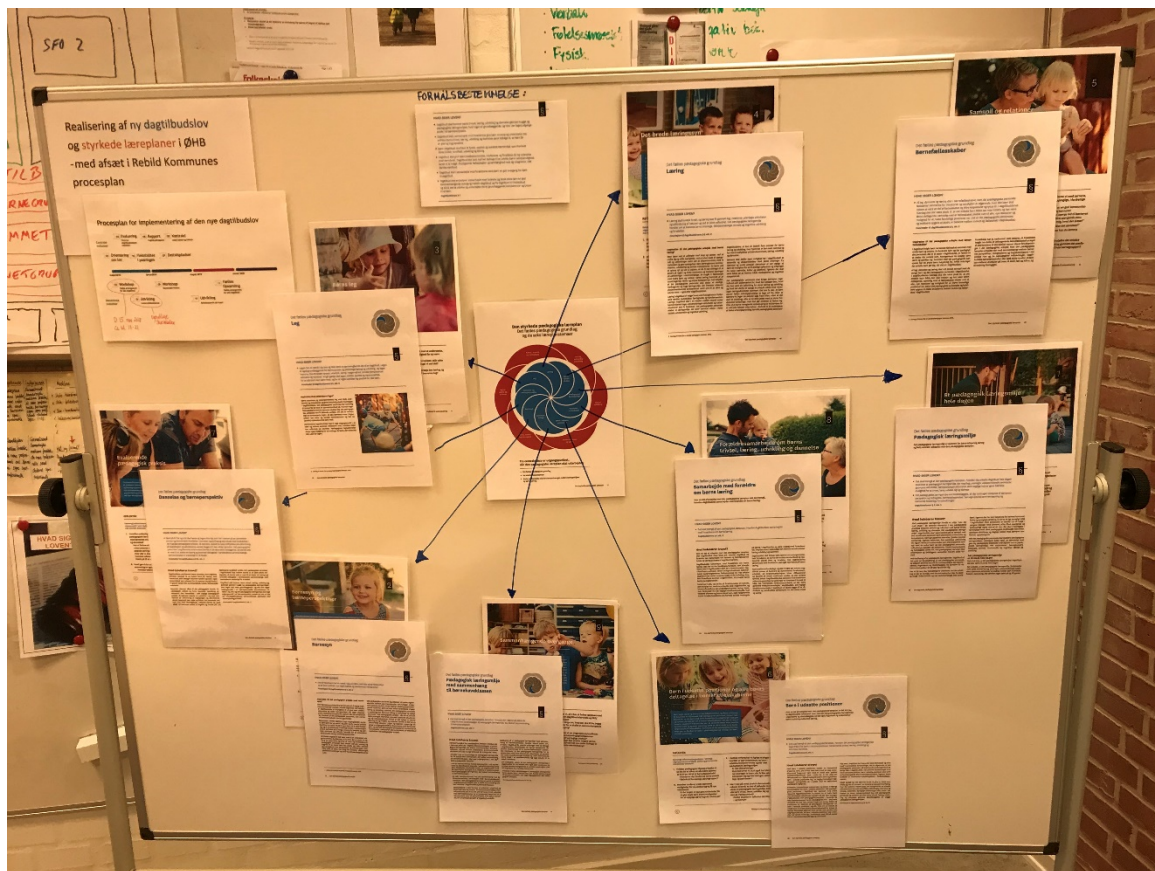
Al pædagogisk personale opdaterede pædagogisk førstehjælp den 7. februar 2019.

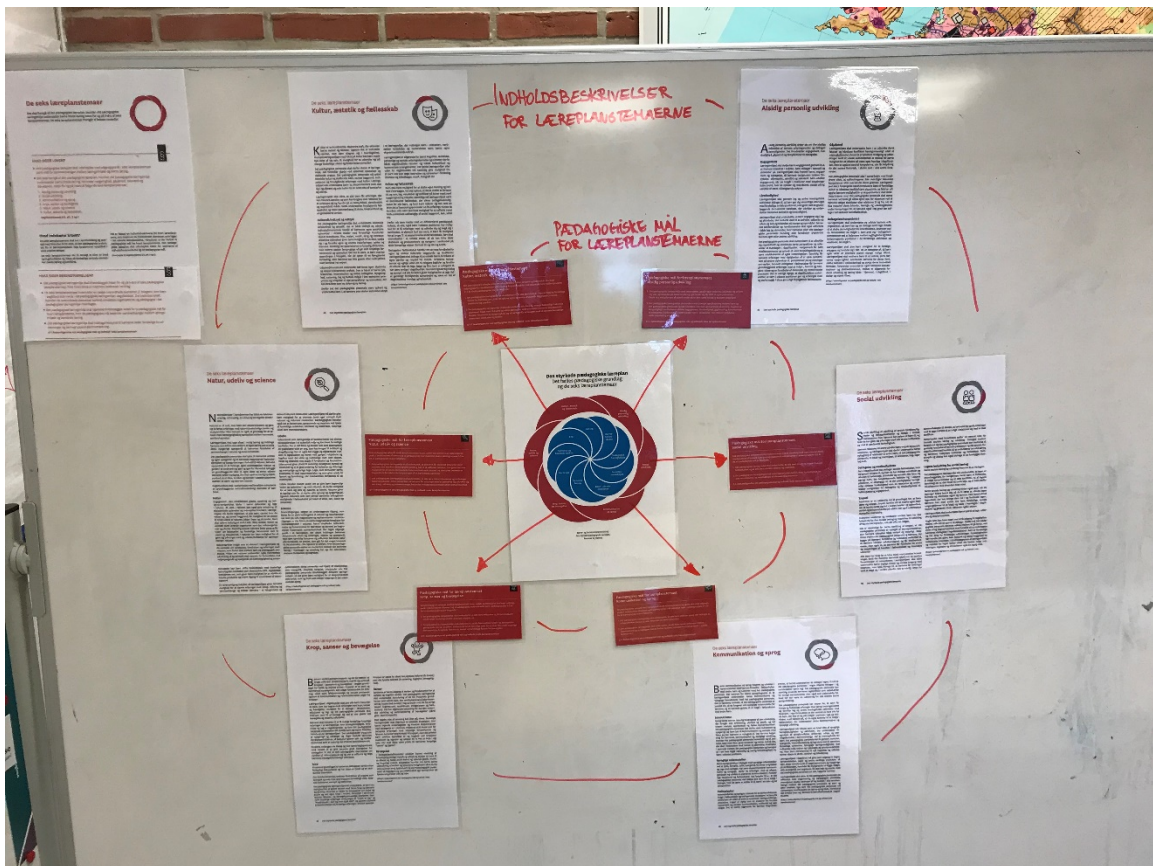
Alle stuer har ugentligt stuemøde af to timers varighed; 50 minutter til driftsopgaver, 10 minutter til kvalificering af tværgående drift (fx MED-møder, bestyrelsesmøder, arbejdsmiljøindsatser), 60 minutter til koordinering og kvalificering af pædagogiske indsatser.

Arbejdet med det pædagogiske grundlag og den styrkede læreplan

Hvert stueteam arbejder med selvevaluering samt konkret handleplan ift. de ni temaer, som udgør det pædagogiske grundlag.

Vi fortsætter arbejdet med at analysere de enkelte pædagogiske aktiviteter i alle læreplanstemaer. Desuden reflekteres de seks styrkede læreplanstemaer og tilhørende pædagogiske mål ifm. årets medarbejderudviklingssamtaler. Se nedenstående illustrative overblik:

Brugeroplevet kvalitet

Bestyrelsen har ved møde den 7. november 2018 formuleret følgende til ovenstående indsatser samt tilsynsrapport af den 24. oktober 2018:

- Bestyrelsen er yderst tilfreds med den skitserede procesplan for arbejdet med den revitaliserede dagtilbudslov og de styrkede læreplanstemaer.
- Bestyrelsen er yderst tilfreds med den flotte tilsynsrapport.
- Bestyrelsen har samme positive opfattelse af børnehaven i Øster Hornum Børneunivers.

Børnehusene Støvring Syd

Medarbejderressourcer og uddannelse

- Vi har 5 sprogpædagoger.
- Vi har 1 ressourcepædagog, som dækker alle tre huse
- Vi har 3 IT pædagoger
- Vi har 3 motorikpædagoger, som lige nu følger de tilbud, som kommer kommunalt fra.
- Samarbejde med makkerinstitution

Det pædagogiske grundlag

Værdier

- Tryghed
- Nærvær
- Fællesskab
- Faglighed

Børnesyn

- Børnehusene Støvring Syd ser barnet som enestående og aktivt deltager i egen hverdag.
- Vi mener, at barnet dannes og udvikles i et forpligtende fællesskab samt udvikles i dette ud fra sine kompetencer og ressourcer.
- Vi ser barnet som kreativt og skabende.
- Vi giver plads og tid til leg.

Læringssyn

Børn lærer gennem leg, og det er i legen at børnene:

- Udvikler identitet og afprøver forskellige roller
- Knytter venskaber
- Bearbejder konflikter
- Udvikler og bruger sproget
- Udfordrer motorikken
- Stimulerer fantasien og kreativiteten

Det overordnede fokus for 2019 ligger i de to temaer – *Dannelse og børneperspektiv* og *Forældresamarbejde*. Derudover arbejder de enkelte huse konkret og specifikt med den styrkede læreplan. Det er de professionelles opgave at sætte rammerne for et rigt læringsmiljø. Et rigt læringsmiljø definerer vi som et miljø, hvor mangfoldigheden i udfordringer og valgmuligheder er fleksible og tydelige – både i forhold til aktiviteter og relationer.

Den styrkede pædagogiske læreplan

I Børnehusene Støvring Syd arbejder vi med den styrkede læreplan på den måde, at alle læreplanstemaerne bliver en del af det pædagogiske arbejde, som husene arbejder med. Den styrkede læreplan er en integreret del af børnenes og pædagogernes hverdag. Vi har hver dag fokus på kvaliteten af det pædagogiske arbejde, og vi arbejder med læreplanstemaerne i de daglige pædagogiske rutiner såsom spisning, garderobe, toilet hjælp og bleskift. Disse rutiner indeholder store mængder af upåagtet faglighed, hvilket er et vigtigt fokus punkt for hele vores organisation.

Eksempler på måder at arbejde specifikt med den styrkede læreplan:

"Musik er idræt for hjernen"

Målet er at øge integration/fællesskab for hele huset.

- At understøtte nysgerrighed på lyd og udvikling af det enkelte barns musiske/rytmiske forståelse.

Musik og rytme i læringsmiljøer kan understøtte udvikling af barnets hukommelse og kreativitet. Den motoriske udvikling understøttes gennem bevægelses- og fagtesange.

Vi etablerer et udendørs læringsrum, hvor børnene får mulighed for at inddrage det musiske aspekt via en musikvæg. Ligeledes holdes der fredagssamlinger med musik/rytmisk fokus, hvor vi planlægger at etablere samarbejde med andre samarbejdspartnere eks. Karensmindeskolen.

De tegn på læring, som vi håber at iagttage er:

- Nye legekonstellationer, styrkede relationer blandt børn og voksne
- Øget leg på tværs af alder/grupper/huset
- Lyst til at deltage i de tilrettelagte aktiviteter
- Leg og omsætning af det musiske tema – mere spontan leg og rytmeleg blandt børnene
- Børnene undersøger på egen hånd deres omverden for lyde og musik

"Dyrenes verden"

- Fokus på det læreplanstema, som omhandler natur, udeliv og science
- Fokus på samarbejde, børnefællesskaber og det at vente på tur vil være på programmet, som en del af børnenes sociale udvikling. Børnene skal øve sig i at sidde stille og lytte, tage hensyn til og hjælpe hinanden og få øjnene op for nye legeskamre
- Fokus på at det rum som aktiviteterne befinder sig i, skal afspejle vores emne. Det vil sige, at vi vil indrette rummet som et læringsmiljø, hvor dyr går igen og børnenes kreationer vil være tydelige. Et sådan læringsmiljø skal være med til at inspirere børnene til at tale om dyr og evt. lege de pågældende dyr. Til lands, til vands og i luften □

Brugeroplevet kvalitet

- På baggrund af forældrehenvendelser, har der i **Forældrebestyrelsen Støvring Syd** været diskuteret, hvordan en god start/indkøring sikres. Dette har afstedkommet, at der i husene er lavet tiltag for sikre ensartethed i dagtilbuddet.
- Ligeledes har forældrebestyrelsen, foranlediget af forældrehenvendelser, beskæftiget sig med, hvordan det i husene forholder sig med de daglige pædagogiske aktiviteter, herunder hvordan de pædagogiske aktiviteter kan synliggøres bedre, under de forudsætninger personalet har for dette i dagligdagen.
- I bestyrelsen er vi bevidste om, at der er et øget sygefravær blandt personalet, hvilket vækker bekymring for forældrebestyrelsen. Vi er tilfredse med den indsats, ledelsen har iværksat.
- Forældrebestyrelsen i Støvring Syd ønsker, at de givne vilkår for en tidlig indsats bedres betydeligt.
- Forældrebestyrelsen oplever det som værende bekymrende, at pædagoger oplever, at det er svært at give den fornødne støtte til sårbare og udsatte børn. Forældrebestyrelsen gør sig tanker om, hvordan det forholder sig, når det drejer sig om ikke sårbare og udsatte børn.
- På baggrund af forældrehenvendelser har der i forældrebestyrelsen været drøftet, hvordan de fysiske rammer i de enkelte huse er, samt hvordan visionerne herfor kan formidles, og hvilke forhold der kan, skal eller ønskes gjort noget ved.

- De fysiske rammer specifikt i Svanen er udfordrende for dagligdagens aktiviteter igennem hele dagen.
- Forældrebestyrelsen ønsker en dialog om generel kommunikation.

Daginstitutionerne i Haverslev/Ravnkilde

Medarbejderressourcer og uddannelse

Vi er ca. 25 ansatte, og vi er en blanding af pædagoger, pædagogmedhjælpere, medarbejdere i skåne- og flexjob. I personalegruppen har vi en sprogpædagog, to motorikpædagoger, to pædagoger med IDCP-kursus, en pædagog med særlige IT kompetencer, og alle medarbejdere har førstehjælpskursus.

Det pædagogiske grundlag

Vi har et læringssyn, hvor vi skaber rum til fordybelse og leg. Vi har fokus på legen som læreproces. Børnene eksperimenterer, undersøger, føler, ser på og efterligner. Alt dette udvider deres forståelse af sig selv i sammenhæng med omverdenen.

For os er det vigtigt at skabe et fællesskab, hvor der er tryghed og accept af hinanden. Føler man sig tryk, tør man kaste sig ud i noget nyt og derved opnå ny viden og erfaring.

Det kræver voksne, som er nærværende, omsorgsfulde, anerkendende, reflekterende og engagerende. De voksne skal bruge deres viden om, hvad børnegruppen har brug for og koble det sammen med det børnegruppen har lyst til, i en meningsfuld proces.

Børn lærer bedst, hvis de mødes med glæde, respekt, tillid og nærvær. Børn lærer ved at have gode voksne rollemodeller, som udviser nærvær og empati. Børn lærer gennem leg, men også gennem iagttagelser. De lærer gennem brug af deres sanser og krop, når de deltager i daglige gøremål. Børn lærer, når den voksne går "foran" og viser vejen; når den voksne går "ved siden af" hvor barnet og den voksne sammen udforsker; når den voksne går "bagved" og støtter barnet i sin egen udforskning.

Den styrkede pædagogiske læreplan

I vores daglige arbejde inddrager vi alle elementer i "Den styrkede læreplan". Nedenfor er beskrevet, hvordan vi arbejder med tre af de seks læreplanstemaer.

Krop, sanser og bevægelse

Morgenløb: Hver morgen løber børnene i Tuen en rute på ca. 400 meter, og inden løbet er der fælles opvarmning. Børn og voksne er sammen om at være fysisk aktive, og børnene får vist tillid og ansvar, da en del af løberuten er uden for institutionens område.

Morgengymnastik: En gang om ugen samles alle børn i Kløvermarken til morgengymnastik. Børn og voksne er sammen om at være fysisk aktive, og her udvikler børnene en bevidsthed omkring deres krop og samtidig styrkes motorikken.

Natur, udeliv og science.

Vi bruger vores store legeplads og nærområdet til bl.a. eksperimenterende og fordybende undersøgelser af planter og dyr. Vi er ude i al slags vejr, og taler gerne om vejr og vind inden vi går ud, så børnene derved får en forståelse for årstider og vejrlig.

På vores gåture i byen har vi ofte poser med, så vi kan samle det affald, vi finder. Børnene får en forståelse for, at vi sammen skal passe på vores jord, samt at vi skal genbruge så meget som muligt for at minimere ressourcespild. Derfor lærer børnene også affaldssortering, vha. forskellige affaldsspande på stuerne.

Kommunikation og sprog

Vi opdeler ofte børnene i mindre grupper, når vi arbejder med kommunikation og sprog. Det giver børnene flere muligheder for at være deltagende. Vi udfordrer børnene til sproglig kreativitet ex. ved at

genfortælle historier og oplevelser. Vi støtter og udvikler børns interesse for og nysgerrighed i forhold til tegn, symboler, mængder, bogstaver og støtter børnene i deres udforskning af skriftsproget. Derfor har vi også en "børnekalender", hvor børnene kan følge med i, hvad der skal ske i løbet af dagen.

Brugeroplevet kvalitet

Den pædagogiske indsats

Start/ indkøring - Det er en stor fordel, at børnene besøger Tuen/ Kløvermarken når de er i dagpleje. Når de skal starte i børnehaven, er det meget nemmere for børnene, hvis de kender stedet, faciliteterne, og personalet. Fra den 1/4 2019, skal dagplejen være en del af børnehaven, og vi tror, at starten bliver endnu bedre/ nemmere for 3-årige børn. Det er en tradition i Tuen, at børnene, som skal starte i børnehaven, får besøg af en af pædagogerne derhjemme.

Børnenes behov - Personalet er rigtig gode til at arbejde med alle årgangene. Især i Kløvermarken kan det være en udfordring nogle gange, når der er små årgange. Men personalet finder aktiviteter, der passer til alle og tilpasser gruppens behov. Personalet har en meget fleksibel holdning, og de er åbensindet.

Sprog - Der er stor fokus på børnenes sproglig udvikling og pædagogerne har fokus på de børn, som har brug for det. Det giver gode resultater. Sprogpædagoger er også en del af tilbuddet.

Fysisk og motoriske udvikling - Børneyoga, løb, gymnastik og andre aktiviteter er en stor succes. Der er mange muligheder ift. fysiske aktiviteter. Der er et stort område til at lege og dyrke motion. I Kløvermarken er der gymnastik om onsdagen, og i Tuen løber de hver morgen. Om onsdagen hjælper børnene i Kløvermarken med at lave mad, og det giver også god input ift. motorisk udvikling.

Kreativitet og fantasi - der er gode initiativer fra tilbuddet, for eksempel vinter OL var en stor succes. Børnene var nødt til at bruge deres fantasi, når de skulle stå på ski eller spille ishockey på græs.

Barnets trivsel

Barnet trivsel - alle behov løses individuelt. Personalet er gode til at matche børnene sammen når de leger eller arbejder sammen. Der afholdes flere arrangementer i løbet af året, hvor børn og forældre lærer hinanden at kende og skaber derved gode relationer i fællesskabet. Forældre og personalet taler sammen om værdien af at lave legeaftaler, som også bidrager til barnets trivsel.

Samarbejdet mellem forældre og dagtilbud

Der er en god kommunikation. Pædagogerne er åbne, lytter og inddrager forældrene. Pædagogerne er let tilgængelige. Hvis der er nogle problemer, kan forældre komme til en pædagogen og snakke om det. Det er ikke nødvendigt at planlægge et møde.

God daglig kommunikation via intranet. Forældrene kan læse, hvad børnene har lavet i løbet af dagen.

De fysiske rammer

Dejlige og store områder på begge steder, der er mange muligheder for at lege, undersøge og fordybe sig. Begge steder sår og planter hvert år til det årlige høstmarked/fest. I Kløvermarken er der også et drivhus, og afgrøder herfra bruges i madlavningen. Der er organiseret en arbejdsdag for forældrene hvert år. Det giver mulighed for forældrene, for at føle at de er en del af tilbuddet.

Indendørsfaciliteterne er gode, der er masser af plads og igen, det giver forskellige muligheder for at dele grupperne, hvis nødvendigt.

Børnene er stolte af deres håndlavede dekorationer, som er brugt til at pynte lokalerne op med, og det giver en god stemning.

Børnehusene i Skørping

Medarbejderressourcer og uddannelse

- Der er 4 sprogpædagoger
- Der er 1 motorik pædagog
- Alt pædagogisk personale er uddannet i første hjælp 2018
- Der gennemført ICDP kurser
- Der er 2 sundhedsambassadører

Det pædagogiske grundlag

På baggrund af implementering af den styrkede pædagogiske læreplan har vi i Børnehusene i Skørping valgt, at revidere, evaluere og reflektere over vores tidligere værdiarbejde og værdigrundlag. Vi er i en proces omkring udarbejdelse af en overordnet vision for Børnehusene, hvilket har medført en drøftelse af kerneopgaven samt barnesynet. Visionen lyder: "Vi vil udvikle børn, der mestrer en foranderlig verden"- omdrejningspunktet vil her være barnet i centrum, ved at vi som personale "tør gå med det, der virker" og "gør hinanden gode igennem vores værdier". Dette såvel i det enkelte hus, som på tværs af organisationen, som fremadrettet også inkluderer dagplejen i Skørping og Rebild.

I børnehusene Skørping forstår vi trivsel, inklusion, leg og læring, som bærende elementer i læringsmiljøet og barnets dannelse sammen med de grundlæggende værdier (nærvær, anerkendelse og samarbejde), tæt forbundet med et positivt forældresamarbejde præget af dialog og inddragelse. Læring foregår hele tiden og hele dagen- i hjemmet, i småbørnsgruppen, dagplejen og i børnehaven. Barnet skal understøttes i at tro på sig selv, blive selvhjulpne og udnytte egne muligheder. Ligeledes øve sig i at indgå i differentierede børnefællesskaber og de forskellige arenaer (turgruppe, samling, spisegruppe, legegruppe, legeplads, Børn på vej...), der byder sig i dagligdagen.

Trivsel og tryghed i børnehusene handler om, at det enkelte barn indgår i positive og forpligtende relationer med såvel børn som voksne. De voksne omkring barnet- forældre samt personale, drager omsorg for barnets fysiske og psykiske behov. Dagligdagen tilrettelægges med udgangspunkt i at børn er forskellige og er en dynamisk proces, hvor vi hele tiden i samarbejde med forældre og tværfaglige samarbejdspartnere, tilpasser os den aktuelle børnegruppe og udvikler, opsøger eller tilegner os ny faglig viden gennem refleksioner, sparring og kompetenceløft. Den voksne har det grundlæggende ansvar for at justere sig i relationen og pædagogikken- at vise "jeg tør gå med det, der virker", at inddrage barnet, samt give det tilpas ansvar og medindflydelse i forhold til dets udviklingstrin og nærmeste udviklingszone.

I Børnehusene i Skørping - i vores pædagogiske tilgang - har vi bl.a. fokus på: Mindmapping, fleksible rammer, enhver handling har en positiv hensigt, en nysgerrig tilgang til barnets initiativer og følelser, medindflydelse og inddragelse af børnenes ideer og tanker og en nysgerrig tilgang til forældre og personalets initiativer og begrundelser.

Den styrkede pædagogiske læreplan

I børnehusene i Skørping har vi fokus på de 9 temaer i den styrkede pædagogiske læreplan- herunder de 6 læreplanstemaer. Vi arbejder målrettet med ICDPs 8 samspilstemaer, og ligeledes at inddrage de

værdier, der gør sig gældende i vores organisation: Nærvær, anerkendelse og samarbejde. Ledelsen sætter pris på, at den enkelte medarbejder føler et ejerskab i de processer, der foregår omkring den styrkede læreplan. Vi skal således fremadrettet have drøftet og nedskrevet, hvordan vi dagen igennem vil arbejde med og opfylde de to pædagogiske mål for hvert af de seks læreplanstemaer. Vi vil have fokus på at arbejde med forskellige temaer i vores aldersopdelte grupper, hvor læreplanstemaerne vil være integreret og beskrevet ud fra SMTTE-model.

Der arbejdes lige nu med betydningen og skabelse af refleksionsrum, og hvorledes vi skaber de bedste betingelser for evaluering og refleksion for den enkelte personale og hele gruppen.

Brugeroplevelset kvalitet

Den pædagogiske indsats

Vi forældre oplever et engageret personale, der præsenterer børnene for mange forskellige aktiviteter der styrker børnene i deres udvikling over en bred kam. Samtidig formår personalet at tage udgangspunkt i den pågældende børnegruppe i forhold til, hvad der er relevant at sætte et særligt fokus på, hvilket er meget positivt. Der er en god tone og stemning i børnehuse, og det opleves, at børnene er trygge ved de voksne.

Et forældrepar til både et børnehave- og et vuggestuebarn (i Skovtrolden) skriver:

"Vi synes, at samspillet mellem afdelingerne kører rigtig godt. Der er overskud og overblik i ydertimerne, hvor lågen kan stå åben mellem de to afdelinger, til stor glæde for nysgerrige vuggestuebørn eller børnehavebørn der trænger til lidt roligere leg. Vores børn er glade for at besøge hinanden, og vi er meget glade for, at vores børn ser hinanden i løbet af dagen. Vi finder det positivt at pædagogerne til tider bytter afdeling, så vores vuggestuebarn spiser eftermiddagsmad og bliver fortrolig med voksne fra børnehaven."

Trivsel (og generelle udviklingspunkter)

Der har i perioder været rigtig mange børn i vuggestuerne i Skørping, hvilket har medført, at de fysiske rammer har været pressede, hvilket vi som forældre har oplevet som negativt. Til at tage sig af de ekstra børn har der (selvfølgelig og heldigvis) været ansat midlertidigt personale – men midlertidigt personale er ikke det samme som fast personale, hvorfor vi oplever, at der har været en del udskiftning og nye ansigter, som børnene (og vi) har skullet forholde sig til. Hvis politikken i kommunen fortsat er at gøre brug af vippe-pladserne kunne man overveje i stedet at opjustere antallet af pladser, så fast personale bliver muligt.

Legestuen hver anden tirsdag, med besøg fra områdets dagplejere, oplever vi ikke fungerer særlig godt (input fra begge huse). De fysiske rammer virker for små til så mange børn og voksne. Fx er garderoben utilgængelig pga. de ekstra tasker, overtøj og vogne – og der mangler både sove- og spisepladser. Et forældrepar skriver: *"Vi oplever kaos om morgenen, når vi afleverer børn under dagplejebesøg, og det er ikke alle vuggestuebørnene, der kan navigere i det"*.

Samarbejde mellem forældre og personale

Vi er generelt positive over, at personalet tager billeder og fortælle om dagens aktiviteter via BørneIntra. Det giver os som forældre mulighed til at spørge ind til børnenes dag på en mere konkret måde, hvilket betyder, at vi hører historier, vi ellers ikke ville have hørt. Flere forældre har dog ytret ønske om at modtage mere mundtlig tilbagemelding omkring barnets daglige trivsel og oplevelser fra personalet. De

daglige fælles aktiviteter beskrives fint via Børneintra, men der savnes mere mundtlig tilbagemelding i forhold til, om det enkelte barn har været glad, ked af det, opført sig godt, skidt, omsorgsfuldt, morsomt, m.v., og om barnet har udviklet sig sprogligt, socialt eller haft andre sociale interaktioner eller udfordringer end normalt.

BørneIntra har dog den udfordring, at ikke alle beskeder når ud til forældregruppen på den ønskede måde. Om det skyldes, at forældrene ikke orienterer sig, opslagenes antal og indhold eller andet ved vi ikke, men man kan måske overveje en mere detaljeret kommunikationspolitik.

De fysiske rammer

Vi er generelt positivt over for de rammer og legerum, der er i Børnehusene. Et forældrepar fra Skovtolden skriver eksempelvis: *"Vi er meget begejstrede for at legepladsen kommer i brug i al slags vejr, og at børnene så tit er i skoven"*.

Kilden

(Kilden har lavet en samlet beskrivelse fra ledelse og bestyrelse, men hvor begge perspektiver inddrages)

Medarbejderressourcer og uddannelse.

Hver dag vil du i en af de to børnehaver møde fagligt dygtige og engageret medarbejdere. De er alle optaget af, at alle børn trives, udvikler sig og bliver så læringsparate som muligt. Vi er i Kilden optaget af, at børnene vokser op og bliver så livsduelige som muligt. Med dette mener vi, at vores børn skal blive selvhjulpne, udvikle deres sociale kompetencer, tager imod nye udfordringer med et smil, være nysgerrige, lære at tackle konflikter osv.

Udover den pædagogiske uddannelse og erfaring, har vores personalegruppe følgende kompetencer:

- Alle voksne har ICDP uddannelsen eller har kendskab til metoden.
- To medarbejdere har Signs og Safety uddannelsen.
- Pædagog med flere coach uddannelser.
- Pædagog med uddannelse i pædagogiske relationer.
- Pædagog med AKT uddannelse.
- En pædagog med inklusionsvejleder uddannelsen.
- To Sprogpædagoger.

Det pædagogiske grundlag.

I Kilden Børne- og Ungeunivers arbejdes der hver dag målrettet med vores værdier. Værdierne **trivsel**, **forpligtende fællesskaber**, **anerkendelse** og **udvikling**, kommer til udtryk i de planlagte pædagogiske aktiviteter og i den frie leg, hvor der er en særlig opmærksomhed på, at alle børn har venner og føler sig som en del af et børnefællesskab. Igennem den pædagogiske praksis og det pædagogiske læringsmiljø, er pædagogerne optaget af, at få italesat børnenes kompetencer overfor hinanden. Dette giver børn selvværd, selvtilid og en overbevisning om, at jeg som individ kan bidrage med noget positivt til fællesskabet.

I børnehaverne har vi et særligt fokus på det fysiske læringsmiljø. Vi ønsker at tilbyde børnene rammer, der indbyder til leg, er udfordrende og hvor det er muligt for flere børn at interagere på samme tid. Dette kan man f.eks. se ved, at det i de forskellige funktionsrum er tydeligt for børnene, hvad man kan her som eks. en dukkekrog, et rum med materialer til kreativ udfoldelse, et konstruktionsrum med eks. klodser, LEGO, magneter osv. Legepladsen er udfordrende med bakker, der udfordrer motorikken, legehuse, der støtter børnene i rollelege, cykeldage, der styrker koordinering, sandkasser der giver mulighed for at mærke, dufte, grave osv. Udover det fysiske læringsmiljø, er de voksne i husene optaget af, at tilrette en pædagogisk praksis, der tager højde for den børnegruppe, der er i børnehaven lige pt. Dette betyder, at vores struktur, aktiviteter og daglige rutiner hele tiden justeres med øje for børnegruppen og de enkelte børns behov.

I begge huse er vi i øjeblikket særligt optaget af at støtte de børn, der i en kortere eller længere periode, er i en udsat position. Dette kan have forskellige årsager, og derfor er det vigtigt, at se på det individuelle barn, og dets trivsel, samt familiens behov. Når et barn er i en udsat position, er det endnu vigtigere for barnets trivsel, at det føler sig som en del af fællesskabet, samtidig med at relationen til den professionelle voksne får en særlig betydning.

Et er, hvad vi som professionelle ser og tolker, noget andet er, om børnene oplever det samme. Derfor er vi i gang med at få bragt børnenes perspektiver mere i spil, når det kommer til venskaber, og det at føle sig som en del af et fællesskab. Dette undersøger vi bl.a. gennem interviews, at børnene tager billeder af deres venner, at de filmer deres yndlingssted, og at de voksne går i dialog med barnet osv.

Forældreperspektiv

Alle børn skal have mulighed for at klare sig godt i livet. Derfor er det vigtigt, at forældresamarbejdet mellem dagtilbud og hjem fungerer. Der skal i fællesskab være et ønske om at fremme barnets trivsel, dannelse, udvikling og læring på tværs af dagtilbud og hjem. I vores dagtilbud giver forældrene udtryk for, at tilbuddet om et for-besøg inden barnet starter i vores institutioner, fungerer rigtig fint. Det giver både forældre og børn en tryghed, samtidig med at de professionelle erhverver sig information om barnet som eks. allergier, familieforhold, rutiner osv. Både forældre og børnehaver er enige i, at der kan være forskel på barnets behov ved et for-besøg alt afhængig af, om barnet er 2 - 3 år eller 4 - 5 år.

Forældregruppen giver endvidere udtryk for, at dagens struktur passer godt til deres børn. Der er mulighed for en stille morgen, hvor de professionelle altid har tid til at vinke farvel, varierende aktiviteter midt på dagen, frisk luft på legepladsen og igen en rolig eftermiddag, inden det er tid til at sige på gensyn.

Forældrene understreger, at det er godt, at børnehaverne har fokus på motoriske aktiviteter, da de, ligesom de professionelle, er overbeviste om, at den øgede skærmtid medfører en dårligere motorik og kropsfornemmelse hos børnene i fremtiden.

De forskellige arrangementer i børnehaverne som eks. forældrekafe, Midgårdsfest, halloweenfest, bedsteforældredag, arbejdsdag osv. er med til at understøtte det gode samarbejde mellem hjem og institution – der skal fortsat være fokus på at vedligeholde og udbygge dette samarbejde. Når først der er en god relation, bliver det nemmere for de professionelle, at få italesat de sværere ting for forældrene, og omvendt er det mere trygt som forældre, at åbne sig op om evt. bekymringer. Ved bekymringer oplever forældrene at blive hørt, samtidig med at det er muligt at modtage relevant sparring. Som en forældre siger: *"Det er et professionelt input, uden at det lyder belærende"*.

Vores to børnehaver har i mange år arbejdet med læreplaner, og dette pædagogiske arbejde er en integreret del af daglig praksis. Vi vil fokusere på selvevaluering af de styrkede læreplaner, samt et kritisk blik på vores læringsmiljøer.

Det vi har valgt i vores rapport er at sætte fokus på vores arbejde med børn i udsatte positioner og vores læringsmiljøer (fysiske og pædagogisk) samt inddrage forældrebestyrelsens perspektiver.

KILDEN
BØRNE- OG UNGEUNIVERS

Børnehaverne Regnbuen og Græshoppen

Medarbejderressourcer og uddannelse

I Børnehaverne Rebild Syd har vi ...

- Kun uddannet personale tilknyttet stuerne.
- 3 sprogpædagoger
- 2 IT-vejledere
- 1 motorik-pædagog
- Alle har opdateret førstehjælpskursus
- Medarbejdere opdateres løbende gennem interne forløb. Bl.a. i arbejde med pædagogisk dokumentation, literacy, neuropædagogik og informationsteknologi.

Det pædagogiske grundlag

I Børnehaverne Rebild Syd er børnene tilknyttet stuer med aldersblandede grupper. De yngste har ældre børn at spejle sig i, og de ældste finder glæde i at give deres erfaringer videre til de yngste. Leg og læring foregår på stuerne, men også på tværs af stuerne, hvor børnene arbejder med lege og temaer fordelt på årgange og køn. Legen er helt central i vores arbejde, og derfor er vores huse også indrettet, så de inspirerer til forskellige former for leg. Legetøj og materialer er tilgængelige i børnehøjde og pædagogerne indgår både som vejledere, inspiratorer og aktive deltagere i børnenes lege.

Vi arbejder med systematisk opfølgning omkring det enkelte barn, og fokuserer på forebyggelse inden barnet ender i en udsat position. Det gør vi bl.a. ved at arbejde med barnets relationer og barnet som en vigtig del af fællesskabet i børnehaven. Andelen af uddannet personale i vores børnehaver er meget højt, og derfor er vi hurtigt i stand til at iværksætte nødvendige indsatser omkring det enkelte barn. I Børnehaverne Rebild Syd er der et stærkt samarbejde med forældregruppen i børnehaverne, og børnehavernes bestyrelse inddrages i organisering og udviklingen af de pædagogiske arbejder. I forbindelse med forældremøder inviteres forældrene til dialog og anvendes som ekspert- og referencegruppe, når vi tilrettelægger processer i børnehaverne. I den kommende periode vil vi arbejde med synliggørelsen af, hvordan strukturen på stuerne understøtter det pædagogiske arbejde, og hvordan inddragelsen af forældregruppen skaber værdi.

Den styrkede pædagogiske læreplan

Arbejdet omkring den styrkede læreplan er organiseret i en 3-årig læseplan. I løbet af sin tid i børnehaven møder barnet de samme emner flere gange. Fx temaer om årstider, om kroppen og om barnets liv. Indholdet i emnerne er tilpasset barnets niveau, og barnet oplever undervejs at mestre udfordringerne i arbejdet med emnet, men også at blive mødt med nye og tilpassede udfordringer. De seks læreplanstemaer indarbejdes på tværs i emnerne, så et emne om kroppen indeholder elementer fra alle seks læreplanstemaer. Læseplanen og strukturen omkring arbejdet med temaer bidrager til det positive samarbejde med forældregruppen, som ser en tydelig rød tråd i det pædagogiske arbejde med børnene gennem læseplanen.

Vi er samtidig meget optagede af, at temaerne hele tiden er i spil i børnenes hverdag. Her bruger vi børnenes læringsrum som redskab. Der er fokus på indretning og funktionalitet. Vi benytter os af billedmateriale, tal og bogstaver. Bøger, legetøj og andre materialer står i børnehøjde, og pædagogerne indgår aktivt i børnenes leg. Der er løbende opfølgning på arbejdet på stuerne, i de enkelte huse, men

også på personalemøder, hvor vi sikrer rammen om det pædagogiske arbejde, så der er sammenhæng mellem temaerne, de mål vi har for de enkelte grupper, og målene for det enkelte barn.

I den kommende periode vil vi i særlig grad sætte fokus på, hvordan vi arbejder med dokumentation af det pædagogiske arbejde omkring leg og selvhjulpenhed, med fokus på værdien i børnenes leg og den hverdag børnene er en del af i børnehaven.

Brugeroplevelset kvalitet

Den pædagogiske indsats

Det er Forældrebestyrelsens oplevelse, at der er en rigtig god balance mellem børnenes frie leg, som de voksne understøtter gennem deltagelse og vejledning, og de temaforløb, som er en del af børnehavernes 3-årige læseplan. Det er helt tydeligt, hvad der arbejdes med i børnehaven, og takket være dokumentation i husene, og på børnehavernes digitale kanaler, er der rig mulighed for at følge både hverdag og processer.

Forældrebestyrelsen oplever, at der i særlig grad sættes fokus på naturformidling, på sprogarbejde og på motorik. Forældrebestyrelsen er meget tilfreds med organiseringen af børnehavernes frokostordning, og det fokus der er på fællesskabet omkring måltidet, og værdien i et sundt og varieret måltid. Forældrebestyrelsen er direkte involveret i realiseringen af En Styrket Læreplan, og her oplever vi ikke kun styrken i det tætte samarbejde. Det bliver også meget tydeligt for os, at vores pædagoger er dybt engagerede i deres arbejde, og hele tiden har fokus på, hvordan de kan skabe en endnu bedre hverdag i børnehaven. Det bidrager til trygheden og det positive billede af børnehaverne.

Børnehaverne
REBILD SYD

Barnets trivsel

Det er Forældrebestyrelsens oplevelse, at der arbejdes meget professionelt omkring det enkelte barns trivsel.

Der er en plan for tiden i børnehaven med løbende opfølgninger. Men det er også altid muligt at få en samtale om en konkret bekymring eller udfordring. Tilbagemeldingen er særlig positiv fra forældre til børn med behov for særlig opmærksomhed. Her opleves det, at der bliver fulgt op med handling i praksis, at forældre inddrages som ressource, og at der altid er et ledelsesmæssigt fokus på opfølgning, så indsatserne omkring barnet ikke går i stå. Inklusionsniveauet er meget højt, og opstår der behov for særlige indsatser og/eller hensyn her og nu, så handles der øjeblikkeligt. Organiseringen med aldersblandede grupper gør, at barnet ikke skifter gruppe, og barnet følges derfor af kendte voksne gennem hele sit forløb i børnehaven. Den mulighed for at skabe en stærk og tryk relation til en voksen, bidrager i særlig grad til det enkelte barns trivsel.

Samarbejdet mellem forældre og dagtilbud

Som forælder introduceres man fra første dag i børnehaven til systematikken i samarbejde med forældregruppen. Der er konkrete planer for opstart, samtaler og opfølgning. Der er tænkt over hvornår og med hvilket formål, man inddrages som forælder, og det er tydeligt, at samarbejdet prioriteres. Der er dog stadig så meget fleksibilitet i organiseringen, at der altid er tid og rum til en opfølgende samtale eller

konkret indsats omkring og med det enkelte barn. Det er tydeligt, at man selv har et ansvar i samarbejdet som barnets forælder. Men det er også vores oplevelse, at personalet altid står klar med råd og vejledning, hvis man som forælder er parat til at tage et medansvar for samarbejdet. Systematikken mærker man igen i forbindelse med overgangen til skole, hvor der er et tydeligt formål med indsatsen og samarbejdet med skolen i forbindelse med overgangen. Det er tydeligt for os, at der er et godt samarbejde mellem børnehaven og skole. Hverdagen i børnehaverne er præget af et meget højt informationsniveau, men det er stadig muligt at sortere i informationerne som forældre. Børnehaven adviserer altid forældregruppen, hvis der er særlige informationer man skal være opmærksom på som forælder.

De fysiske rammer

Det er Forældrebestyrelsens oplevelse, at man i børnehaverne evner at udnytte rammerne i og omkring husene så godt, som det er muligt. Indretningen bærer præg af, at det er børnenes huse, og der findes mange funktioner rundt omkring. Der er plads til bevægelse, til fordybelse, til at arbejde i små grupper, og til kreative udfoldelser. Udearealerne inviterer til mange forskellige typer leg, og byder på udfordringer for både store og små. Forældregruppen bidrager selv til vedligeholdelsen af de fysiske rammer ved deltagelse i to årlige arbejdsdage for børn og forældre.

Børnehusene Støvring Nord

Medarbejderressourcer og uddannelse

Støvring Nord består af 5 huse med forskellige profiler og størrelser

	Normering	Profil	Fokusord	Lærerplaner	
Børnehuset Kronhjorten	70 børnehavebørn 20 vuggestuebørn	ICDP og sprog	ICDP og sprog institution, børnefællesskaber, leg og legerelationer, relations- og ressource baseret tilgang	Kommunikation og sprog. Kultur, æstetik og fællesskab	
Børnehuset Rådyret	60 børnehavebørn 30 vuggestuebørn	Bæredygtighed, ICDP	Inklusion, udvikling, dannelse, kompetenceudvikling af personalet, børns sociale kompetencer, læringsrum, forudsigelighed og struktur,	Alsidig personlig udvikling, social udvikling, kommunikation og sprog, hverdagsøjeblikke,	
Børnehaven Bavnebakken	63 børnehavebørn Ca. 30 % af børnene er af anden etnisk herkomst end dansk	Sprog og multikultur, ICDP	Inklusion, rammerne tilpasses børnene, tryghed, forudsigelighed,	Æstetisk børnemiljø, pædagogisk læringsmiljø, evalueringskultur	
Naturbørnehaven Skovhuset	57 børnehavebørn	Udeliv, tryghed og livsglæde,	Læringsmiljø, fantasi, kreativitet, nysgerrighed, "learning by doing", anerkendende tilgang,	Krop, sanser og bevægelse. Natur, udeliv og science.	
Vuggestuen Rafns Allé	30 vuggestuebørn	Omsorg, nærvær og tryghed, ICDP, motorik og udeliv	ICDP, selvhjulpenhed, pædagogiske børnemiljøer. Anerkendende tilgang, forudsigelighed og leg.	Inddragelse af alle lærerplanstemaer	

Vi har en medarbejderstab tilknyttet institutionerne svarende til den tildelte normering, med en fordeling på ca. 80 % pædagoger og ca. 20 % medhjælpere (pædagogiske assistenter og medhjælpere uden faguddannelse).

Vi har én ressourcepædagog, der primært arbejder med inklusion, støtte og sprogarbejde i alle husene. 3 af husene har madordning, hvor der er tilknyttet fagpersonale til at varetage dette. Det fastansatte pædagogiske personale i Støvring tilbydes og forventes at tage uddannelsen ICDP1, derudover har flere

ICDP2. Alle institutioner har sprogpædagoger, der har og får en del videreuddannelse. Vi har også IT-pædagoger og motorikpædagoger i alle husene. I forbindelse med MUS samtaler har vi registreret, at personalegruppen bredt set har meget efteruddannelse og erfaring, som kommer organisationen og børnene til gavn hver dag. Vi arbejder pt. med en kompetenceudviklingsplan for alle personalegrupper, hvor bl.a. neuropædagogik og neuropsykologi indgår.

Det pædagogiske grundlag

Vores primære fokus i den pædagogiske praksis er; læring socialisering og dannelse, ud fra en betragtning af at gøre alle børn livsduelige, at forberede dem til skolen med henblik på, at alle skal kunne mestre eget liv og bidrage til fællesskabet. Vuggestuernes og børnehavernes arbejde med børnene er grundlaget for, at dette lykkes.

Vi har i vores arbejde konstant fokus på primæropgaven; udvikling af børn, hvor forældrene er og skal være børnenes primære omsorgspersoner og rollemodeller. "Vores" børn vokser op i forskellige familier med forskellige normer, værdier og udviklingsmuligheder, hvilket vi skal have forståelse og respekt for i vores arbejde – forældrene er vores vigtigste samarbejdspartnere til udvikling af deres børn. Målene kan nås med mange forskellige pædagogiske tilgange, hvilket også er tilfældet i "Støvring Nord".

Den styrkede pædagogiske lærerplan

I Støvring Nord har alle institutionerne arbejdet med lærerplaner i mange år. Vi vil i 2019 have fokus på udvikling af en god og bæredygtig evalueringskultur, hvilket vi igangsatte med fælles personaleweekend i 2018.

Desuden vil vi arbejde ind i en forståelse af, at lærerplanstemaerne ikke mere skal forstås og arbejdes med som separate emner, men skal ses og forstås mere sammenhængende, f.eks. at når vi arbejder med natur er inddragelse af sprog, sociale kompetencer, krop, sanser og bevægelse naturligt.

Brugeroplevet kvalitet

Støvring Nords børnehuse er meget forskellige, de har hver sin profil, har forskellige størrelser, med hvad det indebærer ift. økonomi og andre muligheder, har forskellige personalegrupper/størrelser, har meget forskellige ude- og inde rum, har forskellige brugergrupper og forskellige personalegrupper.

Vi oplevede i bestyrelsen, under udarbejdelsen af denne rapport, at det er meget svært at lave generaliseringer for vores område, for det, der bliver oplevet positivt, f.eks. prioritering af mange ture ud af huset, i én institution, bliver prioriteret anderledes i en anden institution, hvilket også kan opleves positivt.

Den pædagogiske indsats

Generelt opleves personalet i alle institutioner som oprigtige, autentiske og omsorgsfulde personaler, der arbejder og yder en stor indsat for børnene og deres udvikling.

Støvring Nord prioriterer, at alle faste personaler som minimum har ICDP1 uddannelsen, hvilket overordnet set både kan mærkes og ses.

Der arbejdes pædagogisk i alle husene med udvikling af børn både i forhold til lærerplaner, generel læring, dannelse og socialisering. Der arbejdes i alle husene kreativt med børnene på flere forskellige plan, bl.a. op til højtider, der bliver fejret på forskellig vis i institutionerne.

Forældrebestyrelsen, hvor mange har haft kontakt med daginstitutionssystemet i mange år og derfor har en del erfaring at trække på, oplever også, at der er plads til forbedringer.

Tid, økonomi og ressourcer hænger uløseligt sammen med den kvalitet, omsorg og tid til det enkelte barn, som der er brug for, hvis børn skal udvikle sig optimalt. Personalet er generelt blevet mere presset, grundet de løbende besparelser på området, hvilket resulterer i flere børn pr. pædagog/ansat end for bare 5 år siden. Dertil kommer et øget krav til dokumentation, forskellige tiltag og ambitioner på og for området har flyttet ressourcer fra kerneopgaven.

Vi oplever et presset personale, hvor anerkendelse, mindre tolerance ift. børnene, mindre fysisk og psykisk overskud ift. børnene og mindre tid til forældrekontakt, som en naturlig konsekvens af politiske prioriteringer.

Barnets trivsel

Generelt trives vores børn godt i daginstitutionerne i Støvring Nord. Der bliver lavet rigtig mange og gode indsatser for børn med specielle behov, men vi kan blive bekymrede for, om vi opnår det fulde udviklingspotentiale hos de børn, der umiddelbart klarer sig godt, og dermed blot bliver en del af en stor gruppe (skal læses; forsvinder i mængden).

Støvring bys institutioner er presset ift. de fysiske rammer, hvor børnegrupperne er forholdsvis store på få m2. Dette er og har delvist været en politisk prioritering men også en uforudset stor tilflytning til byen, der har øget presset på institutionerne.

Vi oplever at dårlige fysiske rammer sammen med dårlige normeringer har betydning på børns trivsel og udviklingsmuligheder, f.eks. uforholdsvis meget gråd i nogle af vuggestuerne.

Samarbejde mellem forældre og dagtilbud

Vi oplever en personalegruppe, der både vil og har et ønske om et godt samarbejde med forældrene. Personalet er generelt fagligt kompetente og har en forståelse for moderne forældres udfordringer, ønsker og behov. Vi oplever også, at både ledelse og pædagoger forsøger at imødekomme ønsker og er handlingsorienterede med henvendelser fra os.

Desværre oplever vi også, at personalet ikke har den fornødne tid til et optimalt forældresamarbejde, med tid til henvendelser til os forældre, f.eks. de vigtige "garderobesnakke", hvor det enkelte barns dagligdag refereres, og hvor små råd og vejledning ift. det enkelte barn både får og har betydning for forældre og børn. Det er svært for forældrene at påkræve sig tid til "small-talk" om barnets dag til dag oplevelser, fordi det betyder, at de resterende børn enten mangler en voksen, eller at vi afbryder aktiviteter.

Kommunikationsredskabet Børneintra opleves meget forskelligt af forældrene, nogle er meget glade for meget information og mange billeder, og nogle kan finde det udfordrende med en oplevelse af "et hav af

information". Det påpeges, at det er vigtigt, at der er ryddet op i børneintra systemet, så det bliver lettere at manøvrere i.

De fysiske rammer

Vi har meget forskellige vilkår i husene i både inde- og uderum. Vi har 2 nye institutioner, 1 institution der påtænkes renoveret, 1 gammel og forholdsvis slidt institution og 1 midlertidig institution.

Generelt er vores budget til udvendig og indvendig vedligehold ikke optimalt, hvis vi ønsker løbende vedligehold af materialerne, med henblik på at de skal være langtidsholdbare.

Æstetisk miljø og godt indeklima har betydning for børns udvikling.

I Rebild Kommune er institutionernes legepladser offentlig tilgængelige efter åbningstiderne, det, synes vi, er en god ide, men det kræver øget vedligehold for at sikre lovlige offentlige legepladser, hvilket økonomisk også skal tages af institutionernes budgetter.

Rebild Kommunes Dagpleje

Medarbejderressourcer og uddannelse

I Rebild kommunale dagpleje er der ansat 88 dagplejere, som arbejder i eget hjem. I Støvring ligger Dagplejens Gæstehuset, hvor tre dagplejere modtager børn i gæstedagpleje i forbindelse med børnenes faste dagplejers frihed og/eller fravær.

Der er ansat en leder samt fire dagplejepædagoger, som yder sparring og vejledning til dagplejerne for sikring af et kvalitativt pasningstilbud for 0-2,11 årige børn.

Dagplejen har prioriteret at certificere alle dagplejere i ICDP (International Child Development Program) niveau 1 samt dagplejepædagogerne i niveau 1 og 2.

Kompetenceudviklingen blev påbegyndt i august 2017 og forventes at slutte 2020.

I dagplejen er der dagplejere, som via kompetenceudvikling har særlig viden om tre områder; for tidlig fødte børn, tvilling og børns sproglige udvikling. De kan vejlede forældre og kollegaer ved spørgsmål.

Alle dagplejere og dagplejepædagoger har taget førstehjælpskursus i perioden juni '18 til jan. '19.

Det pædagogiske grundlag og Den styrkede pædagogiske læreplan

Dagplejens særlige kendetegn og kvalitet er det hjemlige miljø ved dagplejer, der karakteriseres ved omsorg, tryghed, nærvær og tid. Det giver gode betingelser for at tilgodese og udvikle det enkelte barns udvikling og trivsel samt give barnet mulighed for at etablere relationer i en mindre børnegruppe.

I dagplejen arbejder vi ud fra ICDP, som beskriver 8 temaer for et godt samspil mellem barn og voksen. Samspilstemaerne er centrale, da den voksnes relation har afgørende betydning for barnets udvikling og læring.

Derudover arbejder vi ud fra den pædagogiske læreplan, der danner grundlag for dagplejerens planlægning af hverdagen og lærende aktiviteter med børnene.

Dagplejerne arbejder systematiske med det enkelte barns udvikling gennem barnets tid i Dagplejen ved brug af materialet "ALLE MED". Den enkelte dagplejer får opmærksomhed på alle områder af barnets udvikling, og kan sætte fokuseret ind ved behov gennem aktiviteter og læring. Materialet bliver inddraget som en del af overgangsarbejdet, når barnet skal videre i børnehave.

Dagplejerne arbejder både i eget hjem, men særligt i legestuerne, med refleksionsmodellen SMTTE til udvikling og evaluering af pædagogiske aktiviteter og/eller hverdagssituationer.

I 2017 fik dagplejerne i distriktet Ravnkilde tre ladcykler således de fik større mulighed for at bruge lokalområdet og naturen omkring dem i deres hverdag. Det var en meget positiv forandring og mulighed, som gav gode oplevelser og styrkede samarbejdet i distriktet samt nabolokalområdet. På den baggrund har dagplejen i 2018/19 investeret i 9 ladcykler, som er fordelt blandt dagplejerne. Derved får flere samme mulighed for at udvide læringsmiljøet for børnene ved en cykeltur ud i nabolokalområdet.

Kildehenvisninger

Broström, Stig i Damløb, Louise, Jørgensen, Lea Hovmand & Bannor-Kristensen, Ditte, 2016, Flere drenge end piger udsætter skolestart, <https://www.dr.dk/nyheder/indland/flere-drenge-end-piger-udsætter-skolestart>, 2016, *Flere drenge end piger udsætter skolestart*, <https://www.dr.dk/nyheder/indland/flere-drenge-end-piger-udsætter-skolestart>

BUPL, 2018, *Leg i fokus i ny pædagogisk læreplan*, <https://bupl.dk/nyhed/leg-fokus-ny-paedagogisk-laereplan/>.

BUPL, 2019, *Normering: Hvor mange pædagoger er der til dit barn?*, <https://bupl.dk/bupl-mener/minimum/normering-hvor-mange-paedagoger-er-der-til-dit-barn/>.

Christoffersen, Mogens Nygaard, Højen-Sørensen, Anna-Katharina & Laugsen, Laura, 2014, *Daginstitutionens betydning for børns udvikling – en forskningsoversigt*, https://pure.vive.dk/ws/files/201669/1423_Daginstitutionens_betydning.pdf

Dalsgaard, Camille, Jordan, Anne Line Tenney & Petersen, Jacob Seier, 2016, Kortlægning af kommunernes personaleforbrug og strukturelle vilkår, <https://www.kora.dk/udgivelser/udgivelse/i13122/Dagtilbudsomraadet-%E2%80%93-kortlaegning-af-kommunernes-personaleforbrug-og-strukturelle-vilkaar>.

Damløb, Louise, Jørgensen, Lea Hovmand & Bannor-Kristensen, Ditte, 2016, Flere drenge end piger udsætter skolestart, <https://www.dr.dk/nyheder/indland/flere-drenge-end-piger-udsætter-skolestart>

Danmarks Evalueringsinstitut, 2017, *Kvalitet i dagtilbud – pointer fra forskningen*, Danmarks Evalueringsinstitut.

Danmark Evalueringsinstitut, 2017a, Normering og gruppestørrelse og –organisering, https://www.eva.dk/sites/eva/files/2017-08/EVA%20Forskningsopsamling%20%20Kvalitet%20i%20dagtilbud%203_1.pdf

Fru Hansens Kælder, 2019, *Fru Hansens Kælder*, <https://www.fruhansenskaelder.dk/>
<http://www.statistikbanken.dk/10021>

KL, 2018, *Kend din kommune – Brug nøgletal i styringen 2018*, <https://www.kl.dk/media/8884/kend-din-kommune-2018.pdf>

Sprogklar, 2019, <https://www.sprogklar.dk/sprogklars-historie>

Undervisningsministeriet, 2018, *Svar på spørgsmål 312*, <https://www.ft.dk/samling/20171/almindel/unu/spm/312/svar/1498896/1913209.pdf>

Økonomi og Indenrigsministeriet, 2019, <http://www.noegletal.dk/>

Bilag: Team Tilsyn og Udviklings vurdering af kvaliteten i dagtilbuddene

Tilsyn 2018 – det generelle billede

Vores generelle billede af de kommunale institutioner er, at der er en faglig bevidsthed. Dette ser vi eksempelvis i de pædagogiske planlagte aktiviteter og i institutionernes struktur og hverdag. Men også i pædagogernes samspil med børnene i deres lege og i læringsmiljøet. Endvidere oplever vi fælles faglig bevidsthed igennem vores dialoger med ledere og personale.

Den faglige kvalitet

Vi oplever, at dagtilbuddene er nysgerrige og åbne for 'Den styrkede pædagogiske læreplan', og mange steder er de kommet godt i gang med begyndende tiltag. Dette så vi bl.a. ved kommunes arrangement i Arena Himmerland, som skulle danne ramme om 'Fremtidens dagtilbud i Rebild' og dermed arbejdet med 'Den styrkede pædagogiske læreplan'. Ved arrangementet var hjerneforsker Kjeld Fredens inviteret til at holde et oplæg om det 'brede læringssyn' og mange af kommunens institutioner, samt dagplejen, havde udstillinger og workshops fra deres pædagogiske arbejde. Her florerede bl.a. snakke om begreber som 'dannelse, værdier, trivsel, leg og læring' og det 'brede læringsbegreb', som er relevante temaer i forbindelse med 'Den styrkede pædagogiske læreplan'.

I vores besøg i institutionerne kan vi også fornemme en interesse for det nye brede læringssyn, både i vores faglige snakke med pædagoger og ledere, men vi ser også mange eksempler i praksis.

I følgende eksempel, fra en vilkårlig tilsynsrapport 2018, ses det hvordan, at pædagogen støtter barnet i sin leg, og at der samtidig foregår andre læringselementer:

"Jeg observerer f.eks. også en voksen, som sidder på gulvet og snakker anerkendende

til børnene. Hun lader børnene komme til og stiller dem små spørgsmål om deres lege. F.eks. "Hvad er det (noget legetøj)? "En traktor? Mon hunden kan være nede i traktoren?"

Den voksne følger barnets leg og spørger ind til den, hvilket både kan fastholde barnet i aktiviteten, udvide den og der kan også ske en udvidelse af børnenes sprog.

I mange af institutionerne har vi set flere eksempler på, at man har valgt at gøre konkrete tiltag for at løfte kvaliteten i dagtilbud. Det kan f.eks. være, at alle dagplejere er bliver certificeret i ICDP, som giver et fagligt løft ift. en relations - og ressourceorienterende tilgang til samspillet mellem dagplejer og hendes børn. Vi har også set daginstitutioner, som har hyret eksterne fagkonsulenter, som har undervist hele personalegrupper om f.eks. 'hjernesmart pædagogik', og som har koblet den nye viden sammen med det brede læringssyn i 'Den styrkede pædagogiske læreplan'.

Sproglig udvikling

Vi har også oplevet forskellige sprogtiltag i institutionerne, hvor ny viden er kommet til, og at der systematisk er arbejdet med implementeringen heraf. Dette har vi bl.a. set igennem dokumentation, som viser læreprocesser og sprogtilegnelse.

Følgende eksempel er taget fra en tilsynsrapport med fokus på barnets sproglige udvikling:

"Indenfor temaet sproglig udvikling observeres også pædagogernes generelle samtaler med børnene i løbet af dagen og ved læringsaktiviteter, sang og musik, rim - remser og lignende. Generelt ser jeg, at pædagogerne har et åbent kropssprog, en tydelig og langsom udtalelse, og præsenterer små læringstemaer for børnene. Endvidere oplever jeg nærværende og anerkendende voksne.

Dertil hører jeg flere eksempler på at de voksne har personlige samtaler med børnene. F.eks. "Hvad har du lavet i weekenden?" "Far sagde, du havde været sammen med din fætter".

Fysiske rammer

I flere af institutionerne er der lavet nye tilbygninger og renovationer af husene.

På vores tilsyn har vi haft drøftelser med ledere om de pædagogiske overvejelser bag de nye tilbygninger og renovationer, hvilket vi betragter som et løft af dagtilbuddene ift. børnenes trivsel og læringsmiljøet.

Det er vores oplevelse, at der er brugt ekstra ressourcer på at starte nye vuggestuer op. Her har de nye institutioner skulle finde ud af, hvordan der skulle indrettes, hvordan pædagogikken skulle udformes osv.

På vores tilsyn oplever vi, at de nye vuggestuer er ved at finde deres veje, at der er en masse gode pædagogiske visioner. Vi glæder os til at følge deres videre arbejde, og også ift. implementeringen af 'Den styrkede pædagogiske læreplan'.

Nærmiljøet og natur

Kendetegnet for Rebild kommune er de store, fredede naturområder. Når vi kommer rundt på tilsyn, oplever vi, at naturen bliver brugt aktivt, og at naturen ofte er tænkt ind på legepladserne.

Rebild kommunes mål (Børn og ungepolitik 2018-2022) om 'leg, lær, skab og bevægelse', ser vi især udspille sig i uderummet på de spændende og naturrige legepladser i institutionerne.

Demokrati, dannelse og fællesskaber, der rummer

Som tilsynsteam har vi også været opmærksomme på kommunens målsætninger om 'demokratisk dannelse i børnehøjde' og 'fællesskaber der rummer'.

Eksempler herpå kunne være institutionernes madordninger og generelt i spisesituationerne, hvor børnene bidrager til fællesskabet ved bordet. Dette ser vi både i dagplejen og i institutionerne.

Vi ser også mange eksempler på demokrati og dannelse igennem pædagogernes dialoger med børnene og ved læringsaktiviteter. F.eks. ved den daglige formiddagssamling, hvor alle stemmer bliver hørt, eller ved sanglege i vuggestuen, hvor alle børn på skift må vælge en sang.

Det pædagogiske læringsmiljø

Vi vil her særligt fremhæve vores optagethed af det pædagogiske læringsmiljø i 2018.

Vores generelle vurdering er, at der bliver arbejdet aktivt med læreplanerne. Dette kan vi bl.a. se i indretningen af institutionens læringsrum og at der er tilgængelige voksne, som har små læringsprojekter med børnene.

F.eks. har vi set rum, som har været særlig indrettet til rollelege, konstruktionslege, kreativitet, og der har været læseområder med udstillede bøger i børnehøjde, som har motiveret børnene til at læse. Vi har også set små udstillede plancher, hvor man har fulgt naturens processer tæt på. Endvidere har vi set udstillede børneskabte produkter - også i 3D formater.

Dertil har vi set en del eksempler på dokumentation, hvor særlige læringstemaer har været udstillet. Det kunne f.eks. være temaer om; kroppen, naturens univers, eventyr, fortolkning af Martin Strids bøger i billeder, verdenskort i børnehøjde, sang og musik.

Følgende er et eksempel på, hvordan en vuggestue har indrettet sit læringsmiljø:

"Stuen er indrettet på en praktisk og pædagogisk måde, som giver mulighed for at kunne supervisere børnene i det store rum, samtidig med at man kan lave noget fordybet med børnegrupper i de mindre rum. I de små legeområder er der plads til børnenes lege, der er madrasser på gulvet, reoler i børnehøjde, som børnene kan støtte sig til, og legeområderne er organiseret med valg af legematerialer".

Digitale læringsprocesser

Vi synes ikke at have set så mange eksempler på digitale læringsprocesser. Vi har dog set et spændende eksempel på, at man har optaget naturen med et vildtkamera, og at børnene har været med til at studere og eksperimentere med processerne.

Udviklingspotentialer

Vi oplever generelt, at institutionerne er meget åbne over for vores besøg, og at vi bliver taget godt imod på vores tilsyn. Vi oplever en nysgerrighed på vores blik "udefra", og at det er åbenhed og villighed til at indgå i nogle spændende og udviklingsorienterede dialoger. Vi oplever tilmed en aktiv forældrebestyrelse på vores dialogmøder.

Dagplejen

Vores oplevelse af dagplejen er, at der er et fælles fagligt ståsted, særligt efter at alle dagplejere har gennemført/gennemfører den certificerede ICDP uddannelse på niveau 1. Ved ICDP kurset får dagplejerne skærpet deres bevidsthed om betydningen af et relations og ressourceorienterede samspil med børnene.

Vi ser også en kobling mellem 'Den pædagogiske læreplan' og ICDP i dagplejens dagligdag og igennem dialoger med dagplejen, kan vi også høre deres faglige optagethed, hvilket vi vurderer har skabt udvikling.

Vi oplever, at der er godt samarbejde mellem børnehaverne og legestuerne, hvilket vi anser som et vigtigt led i børnenes udvikling i forbindelse med børnenes overgange. Alle legestuer bliver afholdt i institutionerne.

Generelt oplever vi stor åbenhed, når vi kommer på tilsyn i dagplejen samt et godt samarbejde med dagplejepædagogerne. Vi oplever endvidere, at det giver dagplejen tryghed, at vi i fællesskab følger op på de udviklingspunkter, som vi sammen sætter med dagplejen.